

Szerkesztőség kiadóhivatala és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József tőrcsere utca) 2. Telefon: 151. — Szerzői jog: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomás. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 145. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Vasárnap, 1933. július 2

A magyarság élni akar

„A magyarság élni akar és — élni is fog!” Ezekkel a szavakkal köszöntött be Marosvásárhelyre, a székely fővárosba az Országos Magyar Párt elnöke és a legnagyobb magyar — Széchenyi István szállóigéjére emlékeztető szavaival máris megadta a marosvásárhelyi országos magyar párti nagygyűlés egész hatalmas programját. Ezért fordul ma az ország magyarságának érdeklődése a marosvásárhelyi parlament felé: itt gyűltek össze az ország minden részéből, többen, mint háromszázan a magyar kiküldöttek, hogy számotvevessenek a jelen problémáival és lefektessék alapjait egy jobb jövőt építő, reális kisebbségi magyar munkának.

Jól tudjuk és bizonyára valamennyien emlékezünk még reá, hogy a múltban is milyen fontos szerepük volt az erdélyi és bánági magyarság életében a Magyar Párt nagygyűléseinek. Ma azonban, amidőn Románia magyar népkisebbsége tizenöt esztendő múltával talán a legszorogatóbb helyzetben küzdi át napjait, amikor a gazdasági viszonyok nyomása a magyar népkisebbségi organizációnak legparányibb atómjág is elhatolt, — ma a marosvásárhelyi magyar nagygyűlésnek állásfoglalásai, célkitűzései s új összefogása a munkára: mind, mind sorsdöntő jelentőségű eseményvé növekedik.

A jövő utjai senki számára sem simák. Göröngyösek, záportól mosottak, nehéz utak hegynek főt és meredek völgyekbe lefelé; de nyílt utak, mindenki láthatja őket és mindenki ellenőrizheti rajta az erdélyi magyarság állomásainak mérőföldköveit. Az erdélyi magyar lélek mindig nyitott könyv volt bárki számára s aki akart, olvashatott belőle. Az erdélyi magyarság utja sohasem volt titkos, mindig az őszinteség és nyílt becsületesség utja volt. Erdély magyar népkisebbsége az imperiumváltozás óta mindig tisztában volt a maga közjogi helyzetével, amelynek munkaterületeit a békeszerződések jelölték ki és egyben tisztában volt a maga népkisebbségi törekvéseinek jogi és erkölcsi határaival is. A magyar kisebbségi közélet útját, terjedelmét és kereteit a korszelleme és a nemzetközi jog igazságérzete szabta meg és ezért Erdély magyar népe, alkotmányos küzdelmei során nem kívánt sohasem többet, — de nem is kevesebbet — csak azt, hogy a maga népi egyéniségét zavartalanul kiélhesse, anyanyelvét, kultúráját, iskoláit megővhesse, megtarthassa és becsületes, hátsó gondolat nélküli munkával vethesse meg a lábát azon a talpalatnyi földön, amelyen egzisztenciát épített magának. Egzisztenciát, amelynek nincs több igénye a viszonyokkal szemben, mint a létminimum, az egyszerű megélhetés kívánsága. Ez a magyarázata annak, hogy amikor időnként arra került a sor, hogy a kisebbségi jogok érvényesítésére alkotmányos küzdelmekbe bocsátkozzék, az erdélyi magyarság sohasem tért le a jog és a törvények által megszabott utakról, mindig a parlamentáris eszközeivel küzdött, mindig nyílt sisakkal és mindig, minden körülmények között a maga igazságának törhetetlen juttatában.

A erkölcsi öntudatnak, a jogérzésnek és ennek a lelki egyvívétartozásnak érzetében forrott össze egy testté, egy lélekkel Erdély magyarsága és ez az egységes öntudat és egyvívétartozás jut kifejezésre a Magyar Párt renaissance-át jelző marosvásárhelyi nagygyűlésen. Az ország változó kormányainak mindegyike az elmúlt tizenöt esztendő alatt értékelni tudta a magyarságnak ezt a kohézió erejét és ennek az erkölcsi öntudatnak produktív értékét. Most, hogy ezek a magyar népi értékek az újabb célkitűzések lendületében frissülnek át Marosvásárhelyen, úgy a kormányzatnak, mint a magyarságnak egyformán érdeke, hogy mindaz az erő, alkotni-akarat és munkakészség, amely ezúttal újra országos megnyilatkozásra jut, közös életünk javulására, általános viszonyaink jobbrafordulására állhasson aktív építő-munkába. Erdély magyarsága ismeri kötelességeit, de ismeri jogait is s éppen ezért joggal várja el, hogy azokat megbecsüljék és tiszteletben tartásuk minden időkben Marosvásárhelyen ma újul meg erőiben és értékeiben az erdélyi magyar lélek, egység és munkakészség, hogy a maga igazságába vetett hitében új lendülettel megizmosodva folytassa magános és örökös útját, melyet számára a sors kijelölt.

Amerika elutasította a londoni konferencia egyik határozatát

Roosevelt elnök elutasította a konferencia által elfogadott valuta-formulát -- Határozat az aranyalap fenntartásáról -- Elfogadták Madgearu pénzügyminiszter javaslatát -- Sikeresen befejeződtek az angol-orosz tárgyalások

Megállapodás Titulescu és Litvinov között Besszarábia kérdésében

Londonból jelentik: Ma került nyilvánosságra annak a megegyezésnek a szövege — amelyről az Aradi Közlöny mai számában már megemlékeztünk — amely Anglia, Franciaország, Olaszország, Svájc, Hollandia, Belgium, Lengyelország között jött létre és amelyhez most Amerika csatlakozását várják. A fenti államok által megállapított formula a következőket tartalmazza:

Szükséges az aranyalap fenntartása. Az aranyalapról letért államok visszatérnek az aranyalapra. A pénzügyi arányt az egyes államok külön-külön állapítják meg magukra nézve. A jelenlegi aranyalapon álló államok kötelezik magukat arra, hogy helyzetüket mindenáron megvédik. Az aranyalapról letért országok helyeslik azt a szilárd álláspontot, amelyre a még aranyalapon álló államok helyezkednek.

A pénzügyi bizottságban elfogadták Madgearu román pénzügyminiszter javaslatát, amely a központi bankok pénzügyi politikájának általános elveire vonatkozott. A javaslat szerint az agrár-államok bankpolitikájukat az agrárviszonyokhoz alkalmazkadják.

Itt írjuk meg, hogy londoni jelentések szerint a jövő héten aláírják azt a megegyezést, amely egyrészt Oroszországot, másrészt pedig a kisantant és Lengyelországot között jön létre. A megegyezés értelmében **támadónak tekinthető az az állam, amely először üzen hadat a másiknak, vagy a másik állam területére betör, a másik állam területét, hajóraját vagy légi járműveit megtámadja, a másik állam partját, kikötőjét blokáddal elveszi, a saját állam területén levő fegyveres bandákat, amelyek a másik állam területére betörnek, támogatja, vagy ezek ellen nem teszi meg a kellő intézkedéseket.**

Titulescu és Litvinov Besszarábiát illetőleg is megállapodott egy formulában, amely kivészi ennek a kérdésnek a mérlegét.

Az egyezményt annak aláírása előtt jóváhagyás végett bemutatják a kormányoknak. Egyes moszkvai jelentések a fenti hírekkel szemben hangsúlyozzák, hogy korai, a Daily Express-nek a megegyezésről szóló jelentése,

Nincs összhang Washington és a Londonba küldött delegáció között

A világgazdasági konferencia amerikai delegációja ma hivatalos közleményt adott ki, amelyben megállapította, hogy Roosevelt elnök közölte Hull államtitkárral, a delegáció vezetőjével, hogy a konferencia által megszavazott valutaformulát, jelenlegi formájában elutasítja. Az amerikai delegáció hétfőn szögezi le a konferencián az elnök álláspontját, Roosevelt elutasító magatartása nagy feltűnést keltett Londonban, annál is inkább, miután ezt a javaslatot az amerikai delegáció is elfogadta. Azt látják újra bebizonyítottának, hogy Washington és a londonba küldött amerikai delegáció között nincs meg a kellő összhang.

Késő este érkezett londoni jelentés szerint, a külügyminisztérium szombaton este közleményt adott ki, amelyben közölte, hogy a szovjettel folytatott tárgyalások sikeresen befejeződtek. Még ma este szabadlábrahelyez-

Litvinov és Titulescu között valóban folytatók tárgyalások a megegyezés szerződéséről, megegyezés azonban még nem jött létre és ez elé még nehézségek hárulnak. Oroszország ugyanis továbbra is követeli, hogy Románia a Szovjetet „de iru” ismerje el. A moszkvai jelentés szerint Besszarábia kérdésében sem sikerült még a megoldást megtalálni.

Ma összeült a Buckingham-palotában a tífkos tanács a király elnökletével. A királyi tanácsosokat váratlanul tegnap, a késő esti órákban hívták meg az értekezletre, amelyen a Press Association szerint az orosz-angol viszonyt tárgyalták. Hír szerint még a mai nap folyamán szabadlábrahelyezték azt a két angol mérnököt, akit Oroszországban néhány héttel ezelőtt eltűntek, míg ezzel szemben Anglia visszaszavonta az orosz árukra kimondott behozatali tilalmat és egyéb intézkedéseket. A tanácskozás után Moiski londoni szovjet nagykövet félórás megbeszélést folytatott az angol külügyminiszterrel.

Aggasztó a dollár hullámozása

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség Washingtonból keltezett jelentése szerint a szövetségi tartalékbank és az európai jegybankok a valutastabilizáció érdekében megtették a kezdő lépéseket, amennyiben ennek keresztülvitelére külön alap létesítését határozták el. A szövetségi tartalékbank egyébként máris közbelépett a dollár ingadozásának mérséklése érdekében. **Az amerikai pénzügyi körök most már komolyan aggasztja az a hullámozás, amelyet már a kormány intenciótól tulmenően a spekuláció idéz elő a dollár árfolyamában.**

A Cseh Távirati Iroda londoni jelentése szerint ma újabb tárgyalások folytatók egyrészt Litvinov és Titulescu, másrészt az orosz népbiztos és más államok képviselői között. A tárgyalások során elvi megállapodás létesült, amely szerint a szovjet kétféle szerződést köt. **Elsősorban megegyezést köt a kisantanttal, azután külön szerződést köt a szomszédaival, azután külön szerződést köt a kisantanttal.** A tárgyalások kedvező mederben haladnak és valószínűleg eredménnyel fejeződnek be. **Románia kétszer írja alá a szerződést, egyszer mint szomszédállam, másodsor pedig mint a kisantant tagja.**

Nincs összhang Washington és a Londonba küldött delegáció között

A világgazdasági konferencia amerikai delegációja ma hivatalos közleményt adott ki, amelyben megállapította, hogy Roosevelt elnök közölte Hull államtitkárral, a delegáció vezetőjével, hogy a konferencia által megszavazott valutaformulát, jelenlegi formájában elutasítja. Az amerikai delegáció hétfőn szögezi le a konferencián az elnök álláspontját, Roosevelt elutasító magatartása nagy feltűnést keltett Londonban, annál is inkább, miután ezt a javaslatot az amerikai delegáció is elfogadta. Azt látják újra bebizonyítottának, hogy Washington és a londonba küldött amerikai delegáció között nincs meg a kellő összhang.

Késő este érkezett londoni jelentés szerint, a külügyminisztérium szombaton este közleményt adott ki, amelyben közölte, hogy a szovjettel folytatott tárgyalások sikeresen befejeződtek. Még ma este szabadlábrahelyez-

Virágok . . . mezei virágok . . . mintha a tarka rét szinpompás illata áradna az anyagokból; a várva várt nyár ez új virágos divattal köszönti Hölgyeit.

Gallia francia selyemgyár a mintákban önmagát multa felül, mert a legolcsóbb anyagoktól a legfinomabb tiszta selymekig hozta ki a legpazarabb mintákat. — Kapható:

„RENAISSANCE” divatárnyában (volt Főtér) 872

Hindenburg levele Hitler kancellárhoz

Konfliktus az evangélikus egyház vezetése körül — Barátságos érintkezés Hindenburg és Hitler között — Lengyel katonai repülőgépek Németország fölött — Göbbels új filmrendelete — Bezárták a katolikus egyesületeket

Berlinből jelentik: A német politikai élet homlokterében az a két levél áll, amelyet Hindenburg birodalmi elnök egyrészt a távozó Hugenberg miniszterhez, másrészt pedig Hitler kancellárhoz intézett. A Hugenberghez intézett levélben ugyanis az elnök feltűnően meleg hangon vett búcsút a volt minisztertől, hangsúlyozva ennek hazafias tevékenységét, amellyel éveken át erősítette a nemzeti eszmét és nagy érdemeket szerzett a német nemzet ujjaéledése körül. A Hitlerhez intézett nagy feltűnést keltett levélben Hindenburg az evangélikus egyház vezetése körül felmerült konfliktussal foglalkozik. A levél szövege egyébként a következő:

— Igen tisztelt kancellár ur! Az evangélikus egyház körül felmerült vita és a porosz állami kormány, valamint a poroszországi evangélikus egyház vezetősége között mutatkozó ellentéték komoly aggodalmakkal töltöttek el engem mint evangélikus keresztényt és ugyis mint a birodalom államfőjét. A hozzám intézett számos távirat és levél megerősít engem abban a véleményemben, hogy ez a konfliktus, valamint az egyház belső szabadságáért táplált ag-

godalmak a legnagyobb mértékben nyugtalanítják a német evangélikus keresztényeket. Ha ez az állapot megmarad, vagy pláne kieleződik, abból súlyos kár származik a népre és a hazára s megsínyli ezt a nemzeti egység is. Isten és a saját lelkiismeretem előtt ezért kötelességemnek tartom megtenni mindent, hogy elhárítsam ezeket a következményeket. Az önnel folytatott tegnapi beszélgetésem alapján tudom, hogy ön, kancellár ur, a legnagyobb megértéssel viseltetik aggodályaim iránt és hajlandó a maga részéről is közreműködni az ellentéték áthidalása érdekében. Baráti üdvözléssel: őszinte híve

Göbbels filmrendeletének érdekes adatai

Ma egyébként megjelent Göbbels új filmrendelete, amely szerint nem német filmek csak kivételes esetekben kerülhetnek bemutatásra. Német filmeket csak németek gyárthatnak és ezekben a képekben csak németek játszhatnak, ez egyúttal a német fajhoz való tartozást is dokumentálja. Idegen filmszínészek csak abban az esetben játszhatnak, ha szereplésük különleges kulturális és művészi szempontból kívánatos, ezeknek azonban Göbbels személyes engedélyével kell rendelkezniük. A külföldi színészeket csak akkor tekintik a németekkel egyenrangúknak, ha már legalább tíz éve Németországban tartózkodnak. A rendelet elsősorban az osztrákokat sújtja, akik csak a hangosfilm elterjedése után helyezkedtek el a német filmiparban.

Harc

a hegyek istenanyjával

A Mount Everest átrepülése, valljuk meg őszintén, az igazi alpinistáknak és mindazoknak, akik ismerik a gigantikus küzdelmet a világ legmagasabb hegyének meghódításáért, csalódást okozott és az igazi hegymászó szíve kissé kárörömmel télt el, mikor Bruce angol ezredes, híres India-utazó a repülőknél kijelentette, hogy nem a Mount Everest-et repülték át, hanem a fényképeztek, hanem a négyszáz méterrel alacsonyabb Makalu-t.

Bruce ezredes neve Indiában nem egészen ismeretlen. A híres kutató életét a Himalaya vidéken töltötte, beszéli a környék összes dialektusait, ismeri a hegylakókat, akik szeretik őt és mindenekelőtt ő volt a vezetője annak a két expedíciónak, melyek 1922-ben és 1924-ben megakarták hódítani a „hegyek istenanyját”.

A Mount Everest története már 1852-ben kezdődik, amikor az akkori mérések szerint 8840 méter magassággal a világ legmagasabb hegye. Később a mérőeszközök tökéletesítése folytán a pontos magasság 8882 méterre tesz ki. Ekkor a csúcson XV. számú magassági pontnak ismerik, majd 1857-ben George Everest indiai tiszt tiszteletére Mount Everestnek keresztelték, ámbr Bruce, aki ekkor még csak hadnagy a királyi hadseregben, 1909-ben is benszülőtt néven Tsomolungma „hegyek istenanyját”-nak hívja.

Számos expedíció igyekezett meghódítani a szomszédos hegyóriásokat, többek között a 3602 méteres Kandsendzonga-át, a 8472 méter magas Makalu-t, és a 8541 méteres Tsogo-Ri-t, azonban a világ legmagasabb hegycsúcsa a mai napig meghódítatlan maradt.

Érdekes megismerni azt a gigászi küzdelmet, melyet az egyes expedíciók folytattak, hogy meghódítsák a csúcson.

A Mount Everest megmászása elsősorban politikai akadályokba ütközik, mert mint ismeretes a világ legmagasabb hegyét egyrészt Nepal másrészt pedig a titokzatos Tibet határolja. Még háboru előtt megindulnak a tárgyalások, hogy a dalai láma megadja az engedélyt Tibetben való keresztülhaladásra, azonban a rejtélyes birodalom

hosszu időn keresztül nem engedte meg, hogy idegen lépjen földjére.

Howard Bury angol királyi kapitány az első, akinek 1920-ban hosszas próbálkozás után sikerül megszerezni a dalai láma engedélyt arra, hogy expedíciójával a tibeti fensíkről közelítse meg az Everest-et. Ekkor még senki sem ismeri a csúcst és a környező hegyek klímáját és geológiáját, úgy hogy Bury expedíciója csupán előkészítette az utána következők útját. A következő évben el is indul az első Everest expedíció, amely azonban csak hater méterre jut, vezetője George H. Hal-lory cambridgei tanár. Ebben az esztendőben a Mount Everest már áldozatot is követel, dr. Kellas orvos kutatásai közben szívbénulást kap és társai a Khamba-Dzong végtelen hómezőin temetik el.

A következő évben már egy második expedíció próbálkozik a föld leghatalmasabb csúcsának meghódításával. A kiinduló pont ismét Darziling, vezetője pedig Bruce, aki embereit magyszerűen ismeri és így gyorsan haladnak előre. Az expedíció három részre osztova kísérli meg a csúcst megmászását. Mallory, Norton és Somervell elérve a 8225 méteres magasságot, elsőik, akik átlépik a nyolcezer méteres magassági határt, a másik csoportot Finche és Bruce vezetik, akiknek nehéz ut után sikerül 8325 méterre jutniuk, azonban egy viharos éjszaka visszakényszeríti őket, levegőtartályuk is elromlik és ezáltal mindketten életveszélyben forognak. A harmadik csoport kísérlete teljesen sikertelenül végződik, mert a teherhordókat, hétézer méter magasán egy lavina sodorja a mélybe, majd erős hóvihár keletkezik, mely a kutatókat visszatérésre kényszeríti.

Bruce azonban nem nyugszik és nem adja fel a küzdelmet és két év múlva 1924-ben újabb expedíciót szervez, de alig indulnak utnak Bruce erős malária roham veri le lábáról és így másnak kell átvenni a vezetést. Néhány nappal később Nortonnak és Somervellnek sikerül megjavítani Finche két év előtti magassági rekordját és eléri a 8550 méter magasságot s azáltal, hogy nem visznek magukkal csak egy személy számára oxigént könnyebben haladnak előre. A két vakmerő kutató rengeteget szenved a hideg és a szél miatt, melyek állandó veszélyt jelentenek.

Junius 8-án egy ragyogó reggelen, felhőtlen

tiszta időben Mallory és Irvine kísérlik meg a csúcst megmászását. Eleinte nehezen haladnak előre és a táborból sokáig követni lehet a két bátor hegymászt. Dél felé azonban erős vihar keletkezik és pillanatok alatt beborul az ég és a két fekete pont a gleccserek fehér hótakaróiban örökre eltűnik társaik figyelő szemei elől. Hogy Mallory és Irvine lezuhant-e vagy megfagyott, örök rejtély marad és holttestüket sem találták fel többé.

Jelenleg újabb expedíció táborozik a világ legmagasabb hegyének lábánál és az expedíció vezetője Ruttledge, reméli, hogy sikerül megbirkóznia a feladattal, melyet elődei kudarcot vallottak.

Az újabb expedíció, mely már útra készen táborozik Tibetben, annak dacára, hogy a régi hegymászó gárdából már csak Bruce ezredes vesz részt, komoly eredményekre számíthat. Programja és felszerelése annyira tökéletes, amennyire csak egy ilyen felderítő expedíció megkérdezhető lehet. Az újajta oxigéntömlők, a különböző öltözékek és a nátha elosztás elrendezése mindenesetre csökkenteni fogja az akadályokat, azonban semmiestre sem kilüszöböl, úgy hogy az expedíció tagjainak különféle nehézségekkel kell számolni.

Nyolcezer méter magasságban, mint a kutatók alkalmával bebizonyosodott kevés a jég, hó majdnem semmi, azonban állandó szél fúj, mely a legvastagabb teveszőr ruhákon is keresztülhatol és néhány órában belül mervedést okoz. Az előrehaladást még nagyban befolyásolja a hideg, mely a júniusi hónapokban a 14 Celsius fokot is meghaladja a 0 alatt, a legnagyobb nehézség azonban a levegő ritkasága.

A tapasztalatok szerint a hegymászók a nyolcezer méter magasságon felül erős szervi próbák elé állítatnak. A levegő ritkasága olyan nagyarányú, hogy az előrehaladáshoz átlag 8—10 lélegzetvételre van szükség lépésenként, majd minden tízedik lépés után ötperces pihenő szükséges. A nagy magasságok levegőnyomása megbénítja az akaratot, sokszor ideiglenes vakságot okoz, nem említve azt, hogy a hegyi betegség legsúlyosabb formái gyakori esetek.

Nemsokára újabb expedíció vándorol végig a tibeti pusztaságokon és a Himalaya trópusi őserdein keresztül, hogy azután a végtelen hómezőkön át a magasba törve meghódítsa a világ legmagasabb hegycsúcsát...

Százötvennégy külföldi állampolgárt utasított ki az aradi Munkafelügyelőség

A kiutasítottak augusztus elsejéig meglebezhetik a határozatot

Az aradi munkaügyi felügyelőség hosszabb ideig tartó munka után, befejezte az idegenek ellenőrzését. Szombaton délután adta ki jelentését az elért eredményről a munkaügyi felügyelőség, amely a következő adatokat tartalmazza:

Aradról, Aradmegyéből és Hunyadmegyéből összesen 794 kérvény érkezett be az aradi munkafelügyelőséghez, tartózkodási engedély iránt. A bizottság a külföldi kérelmezők 18 százalékát utasította vissza és kötelezte az ország elhagyására. Az alkalmazásban álló külföldi polgárok 41 százalékának adtak továbbra is tartózkodási engedélyt. A munkaadó külföldieknek adott további tartózkodási engedélyek száma 14 százalékot reprezentál. A foglalkozás nélküli idegen állampolgároknak adott tartózkodási engedélyek száma az összkérelmezők 14 százalékát teszik ki. A tartózkodási engedélyek egy évi időtartamra, azaz 1934. évi július 1-ig szólnak.

Az idegenellenőrző bizottság működésének eredménye számszerűen a következő: A 794 kérelmező közül elutasítottak 154 külföldit. Az alkalmazásban álló idegenek közül további tartózkodási engedélyt 321 egyén kapott, a munkaadó külföldiek közül 108 egyén maradhat tovább egy évig az országban. A foglalkozás nélküli tartózkodási engedélyhez jutott külföldiek száma 211. A kiutasított idegen állampolgárok augusztus elsejéig felebbezést nyújthatnak be az aradi munkaügyi felügyelőséghez. A felebbezéseket a felügyelőség terjeszti fel a belügyminisztériumhoz. Az összes határozatot a jövő héten, csütörtökön szolgáltatja ki az aradi szigorúca az érdekelteknek.

Global öli a molyokat és a molyok petéit!

Képviselet és raktár „PHARMAG” Drog., engros, Braşov. 304

Eliogták a nagyváradi gyilkosság tettesét

A gyilkos bevallotta borzalmas tettét

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi rendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült elfognia annak a szörnyű kegyetlenségű végrehajtott gyilkosságnak a tettesét, amely ez év május 14-ről 15-re virradó éjszaka történt és amelynek Jám bor Imre 19 éves kárászteleki legény esett áldozatul. A gyilkos, mint emlékezetes, mielőtt elmenekült volna, borzalmas módon megcsönkította áldozatát. Heteken át lázasan folyt a nyomozás, anélkül, hogy eredményt produkált volna, míg végül is a gyanú Banca József 21 éves görögöldali legényre terelődött, akit két heti megfigyelés után elfűllítottak a rendőrségre. Banca először határozottan tagadott, de amikor 24 órára magára hagyták cellájában, megtört és éjszaka vallomásra jelentkezett.

A gyilkos a vallomás szerint a kérdéses este tíz óra után az Angolkert felé tartott. Az uton találkozott Jám bor Imrével, aki egyedül bandukolt a düllön. A két fiatalember összeshóllalkozott. Jám bor végül is felpofozta Banca száját, majd pedig futásnak eredt. Banca utána szaladt és közben már kirántotta a csizma szárából a bicskát. A lucernás szélén utolérte Jám bort, akit a földre tepert, a fa alá huzott és a kést beledöfte a szívébe. Amikor tudatára ébredt annak, hogy mit csinált, kétségbeesetten gondolt arra, hogy miképpen tüntesse el tettének nyomait. Eszébe jutott, hogy néhány szendővel ezelőtt, amikor a Görögöldal közepén meggyilkoltak egy embert, azt megcsönkítva találták meg. Hasonlóképpen csönkította meg ő is az áldozatot, hogy a gyanút valami beteges hajlamu ember felé terelje. A gyilkos még elmondotta, hogy Jám bor ruhadarabjait és a csizmáját egy régi ház melletti beomlott kutba dobta.

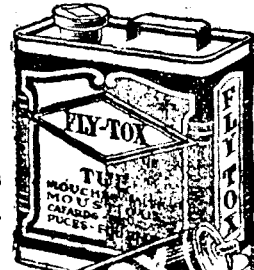
A légy a fejben

mily utálatos! De veszélyes is, mert terjeszti a betegségeket! Végy tehát

FLY-TOX-ot

és pusztíts el minden legyet, bogarat, petéikkel egyetemben, mielőtt kellemetlenné és veszélyesekké válnak.

FLY-TOX Illatosított

Dr. Barabás Bélát ünnepelte Budapesten a Pósa-asztaltársaság

Budapestről jelentik: Rendkívül kedves, meleghangulatú társasvacsorát rendezett ma este a Metropol-étteremben a Pósa-asztaltársaság, abból az alkalomból, hogy Barabás Béla dr., az aradi magyarság vezére Budapesten tartózkodik. Az asztaltársaság tagjai Varságh Béla verses hívogatójára gyűltek össze. Mély részvétellel vették tudomásul, hogy Pósa Lajosné beteg felcsúzik és levélben biztosították együttérzésükről.

Ezután szellemes szóharc fejlődött ki Barabás Béla dr. és Kovács Dénes között, majd Lőrinczy György az aradi magyarság vezérére mondott felköszöntőt. Elhatározták, hogy Lajos napján, augusztus 25-ikén ismét ünnepi összejövetelt tartanak és erre az alkalomra Barabás Béla dr. vállalta a hívogató megírását. A késő esti órákban, meghitt, jó hangulatban váltak el egymástól az asztaltársaság tagjai.

Miért Togat?

A Togat-tabletta nagyszerűen bevált:

Rheuma, Spanyolnátha, Hüléses
Köszvény, Újidegesség, Betegségek és
Fejfájás, Hátizomzsába, Idegizomzsába

300 orvos írásban igazolja a Togat előnyeit más gyógyszerek felett.

420 orvos hangsúlyozza Artimallanságát.

120 orvos beszámol a Togat hatásáról idült és makacs betegségeknél és oly esetekben, mikor más szer nem használt.

6000 orvos, köztük számos hírneves orvostanár önként beküldött, közjegyzőleg hitelesített írásukkal igazolja a Togat jószágát.

150 rövid beszámolója klinikáknak és kórházaknak igazolja az orvostudomány nagy érdeklődését a Togat iránt.

9 terjedelmes tanulmány különböző országok vezető klinikáiból bizonyítja kitűnő hatását.

Ezen és ezen, kiket fájdalom kínzott, egészségüket a Togat után nyerték újból vissza! A Togat nemcsak a fájdalmakat csillapítja, hanem természetes uton küszöböli ki a kórokozó anyagokat, oldja a húgysavat! Kérdezze meg orvosát! Biztos hogy használni fog! Ne kísérletezzék más, hasonló szerekkel! Mások már megértették ezt Ön helyett és mind Togat-t szednek most! Nincs ennél jobb! Az összes gyógyszertárakban és drogeriákban. Lei 52.

A Togat-tabletta svájci készítmény.

Szerencsétlenség érte az olasz repülőraj egyik gépjét -- Unnepélyes fogadtatás Amsterdamban --

Amsterdamból jelentik: A holland főváros már a kora délelőtti órákban megkezdte az előkészületeket annak az olasz repülőrajnak a fogadtatására, amely Balbo légügyi miniszter vezetése alatt Chicagoba repül. Dében 12 óra 8 perckor repült át az első olasz repülőgép Arnheim fölött a német határt, 12 óra 40 perckor ez a gép Amsterdamban vizre szállt, míg 12 óra 45 perckor megérkezett a tizenhatodik gép is, a tizenhetedik pedig lezuhant. Későbbi jelentések szerint az egyik piros repülőgép simán ért vizet, azonban váratlanul bukfenet vetett, kormányja eltört, utasai pedig a vízbe esek. Az öt utas közül a motoros-rendőrségnek négyet sikerült kimenteni, az ötödik azonban eltűnt és a hullámok közé veszett.

Az olasz repülőrajt 90 holland repülőgép fogadta, amely Amsterdamb fölött diszköröket írt le tiszteletükre. A fogadtatáson megjelent tömeg lelkesen ünnepelte a pilótákat, akiket Beckers véderő miniszter üdvözölt, azon kívánságát fejezve ki Balbo előtt, hogy szerencsésen tegyék meg utjukat az Óceán fölött és épségben térjenek vissza. A fogadtatáson az előkelőségek sorában a német követ is megjelent.

Az olasz légügyi minisztérium kommunikét adott ki az amsterdami halálos szerencsétlenségről. Eszerint a leszállás alkalmával Balbini kapitány gépe eddig még kiderítetlen okból kifoylólag lezuhant. Chrintavalla gépész meghalt, Balbini Mario kapitány, Novela hadnagy és Jaria repülőőrmeester könnyebb sérüléseket szenvedtek. A sebesülteknek körülbelül öt napi ápolásra lesz szükségük.

CORSO-mozgó mai műsora!

UJ HELYARAK! JOBB HELYBEOSZTAS

LEI 10.-, 20.-, 25.-

DOLORES DEL RIO,

exotikus szépségű, gyönyörű hangu művész

MEXIKO VIRAGA!

A 3 órai előadás 8, 15, 20 leles helyárrakkal.

Szenzáció! Figyelem! Szenzáció!

Vasárnap d. e. pontosan 11 órakor!

M A T I N É!

HAROM FILM EGY MŰSORBAN!

ALEXANDERPLATZ! Heinrich George ír gaimas filmje.

I G L O O! Eredeti film az északi sark-világából.

KASZARNYAUDVAR! Remek katonai bohózat.

JEGY LEI 8.-, 15.-

Látogassa meg SINAIÁT

A KASZINÓ állandóan nyitva.

Mindentféle szórakozások.

Színház, hangos mozi, tánc.

Pazsitny dr.-al és Monay dr.-al a Piazza Scossa Cavallin

**Roverre kardinális római palotájában. — Hol élnek az örök-
városban az aradi minoriták?**

(Róma, július 29.) A Szent-Péter-templom hatalmas lépcsőzetén két pap jön velem szemben. Ahogy a lépéseink fogynak és ahogy a környező látogatócsoportokkal látszólag együnk sem törődve, közeledünk egymás felé, hirtelen, mint valami titkos parancsszóra: megállunk mind a hárman.

Egymásra ismerünk.

Pazsitny Bonaventura dr. az aradi minorita-rendház főnöke és Monay Ferenc dr. a vatikáni magyar gyóntató és szentszéki bíró, állnak velem szemben.

En belátom, hogy ebben a találkozásban én voltam a groteszk dekoráció. A barátságos és őszinte üdvözlések után Monay Ferenc dr. finom mosollyal mondja:

— Ön itt, a Szent-Péter-templomban?

— Itt is és mindenütt, ahol csodálkozni lehet — felelem.

És ettől a perctől kezdve három napig élttem a rendfőnök és Monay dr. közvetlen közlésében.

A szentszéki gyóntató vezetett a Borgiapapák terméin át, a vatikáni képtáron és a földrajzi múzeumon át a Sixtini „Itélet” elé és amikor a Vatikán városának majdnem minden csodáját, szépségét és minden klasszikus egyházi emlékét magamba szívtam, e két főlényes tudós és nagyműveltségű pap kalauzálása mellett, megkértem a rendfőnököt: engedné meg, hogy megírjam: hol élnek és mit csinálnak az aradi minoriták Rómában?

Roverre kardinális freskó alatt

Három perc a Szent-Péter-templomtól a Piazza Scossa Cavalli. Szűk tér, csupa XIV-ik és XV-ik századbéli épületekkel. A 145-ös számú ház előtt állunk meg, ami a barra falaival és szűk ablakaival századok történelmét lehel magából. Beteges, fáradt, öreg civilportás nyitja ajtót. Kitér a kert, repkényekkel futtatott fala, mögöttük a Vatikán városa, bent vagyunk abban az épületben, ahol az aradi Minoriták élnek Rómában.

Pazsitny Bonaventura dr. magyaráz:

— Ez a palota 1480-ban épült. Az építője

Az Ön legszebb üdülése egy tengeri út

Roverre kardinális, negyedik Sixtus pápa unokaöccse. (Szóval azé a pápáé, aki a Sixtint kápolnát építtette.) Az épület megmarad a Roverre kardinális családi birtokában 1671-ig, a tizenhetedik század második feléig és akkor a Szent-Péter Gyóntatók Testülete megveszi ezt a házat és azóta részben a Minoriták tulajdona. Ezerhatszázhetvennégyben prezentálja a Minorita-rend az első szentszéki magyar gyóntatót: Hajdu Mózes, aki aradi Minorita volt.

A rendfőnök felvisz az emeletre. Roverre kardinális csakugyan magasrendű intellektus és kiváló ízlésű főpap lehetett, mert a termek és a folyosók menendezését nem kisebb festő festette, mint Pinturicchio, akinek számos képe

függ a vatikáni múzeumban. Sajnos, bizonytalan időben, ismeretlen és nem műértő kezek, ezeknek a freskóknak egyrészt bemeszelték, de az étteremnek és a folyosóknak menendezete még ma is érintetlenül és szűzen tükrözik vissza Pinturicchio nemes művészetét.

Ebben a felejthetetlen miljöben élnek és dolgoznak a világ egyházának Rómába delegált gyóntató papjai, közöttük e pillanatban Monay dr. és Pazsitny dr.

Egy nap az aradiak római életéből

Megkérdezem dr. Monay Ferencet, hogy hogyan él és mi a napi beosztása?

— Biztosan öt órakor kel fel, — mondom — nyilván abban a tájékozatlanságban, amelylyel ezeket az életeket és ezeket a munkákat ismerhetem. Monay mosolyog:

— Öt órakor? Nem kérem, egynegyed négykor reggel kelek fel, öt órakor már misézem, hat órakor átmegek a Szent-Péter-templomba és gyóntatok délelőtt fél tízig. Aztán rendszerint kalauzolom magyar hűveimet és aradi barátaimat a Vatikán városában.

(És most csakugyan eszembe jut, hogy Monay doktort minden múzeumi teremről ismeri, valahány osztályon és alosztályon átmentünk, nevén szólítva köszöntötték. A szentszéki gyóntató és egyházi bíró a vatikáni udvar egyik legnépszerűbb tagja.)

— Aztán — mondja Monay — délutánra mindig akad munka. Szentszéki tanácsülés, vagy a szentszéki bíróság ülései töltik be a programot. Főleg ezek a bírósági munkák adnak hatalmas studiumra és nehéz körülményekre módot. Most például egy roppant komplikált házassági ügyben tanulmányozom az aktákat. Tessék csak elképzelni, hogy milyen hallatlan bonyodalmak lehettek ebben a dologban, ha három hét után sem hoztuk meg az ítéletet s hogy milyen furcsa összetételű ügy lehet ez, ha végső fórumon a szentszéki bíróság elé kerül. Azonkívül egy könyvön is dolgozom, a vatikáni magyar gyóntatók történetén... Amelynek egyszerűen ment az eleje. Csak a mohácsi vésznél kezdődik az adatgyűjtés nehéz és fárasztó munkája, ott megint megrázkulnak a történelmi adatok. Hát így élünk és itt élünk!...

Történet Mórictól, aki tíz lírát ad Szent Antalnak

A kertben Pazsitny Bonaventura doktorral arról beszélgetünk, hogy milyen lenyűgöző

A LLOYDAL- A NORDKAPRA és a SPITZBERGÁKRA.

és döbbenetes hatása van az örök városnak mindenkire, aki egyszer a falai között jár.

— Volt egyszer egy nagyon érdekes esetem — meséli a rendfőnök. — Eljött hozzám egy fiatal erdélyi munkás, azt hiszem, a háború előtt volt még. Azt mondja: egész Rómában nem talál magyar embert, eljött az

Minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Salyolmentes „Gourmand” konzerválóporral bármilyen gyümölcs-főzelék, befőzés nélkül hideg uton évekre konzerválható.

Onkor, pergament, esőt, dunstolás-főlsleges Barmikor felnyitható és újból leköthető. Egészségre teljesen ártalmatlan.

Kapható minden fűszerüzletben. 22

aradi Minoritákhoz és arra kéri őket, hogy kölcsönözzenek neki hat lírát, amiből ő három napig megél és talán azalatt munkát talál. Megtetszett nekem ez a fiatalember, nem emlékszem a nevére, csak azt tudom, hogy Mórictól hívták és zsidó ember volt. Persze, hogy adtam neki hat lírát és arra kértem, hogyha majd munkába áll, ne nekem adja vissza a pénzt, hanem a hat líra helyett akár melyik római templomban fizessen be tíz lírát Szent-Antalnak.

Móric három hét múlva eljött és az egyik római templom sekrestyéjének olasz nyelvű nyugtáját mutatta be nekem: a Szent-Antal-féle tíz líráról...

Alkonyodik a Piazza Scossa Cavalli fölött, vacsorára teritnek Roverre kardinális éttermében. Kint a Vatikán városban vidáman túlkölnnek, a huszadik század rohanó autóbusszai, a XV-ik század palotái között.

Fekete Tivadar.

Az aradi kereskedők panasza a kövezetvám ellen

Aradváros vezetősége szombaton délelőtt állandó-választmányi ülést tartott, amelyen számos szokványos közigazgatási kérdést tárgyaltak le. A tárgysorozati pontok közül jelentőségében egyedül a városi kövezetvám-ügy emelkedett ki, amelyről Berzován János pénzügyi tanácsos tett jelentést.

Az aradi kereskedők ugyanis panasszal éltek az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál az ellen a módszer ellen, amivel a város a kövezetvámot kivetli. A reklamáció szerint a kövezetvám megállapítása a város részéről nem történt meg az új törvény utasításai alapján, hanem esetenként és a szállított áru mennyiségének, valamint értékének megfelelőleg. Viszont a törvény világosan kimondja, — érveltek a reklámáló kereskedelmi vállalatok — hogy a városnak a szállított áru értékének mindössze két ezrelékét szabad kivetnie az érdekelte áruszállító kereskedelmi vállalatokra.

A város pénzügyi osztályához ily értelemben írt át a kamara vezetősége, hivatkozással az ad-valorem-taksák kiróását szabályozó törvény idevonatkozó rendelkezéseire. Aradváros vezetősége az ügyet részletes vita alá vette, majd egyöntetűleg kimondotta, hogy ezentul a város csakis az áru értékének két törvényes ezrelékét fogja kövezetvámként kiróni az illetékes aradi kereskedelmi vállalatokra.

Pornografikus könyvek terjesztői a kolozsvári rendőrség fogdájaiban

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség ma előállított több könyvterjesztőt, akik a Kaviár kiadásában megjelent könyvek terjesztésével foglalkoztak. Ezeket a könyveket az ügyészség pornografikusoknak minősítette és elrendelte elkobzásukat. A rendőrség az ügyészi rendelet végrehajtása során hét könyvterjesztőt állított elő és valamennyiüket őrizetbe vette. Hétfőn kísérik át őket az ügyészségre, ahol valószínűleg kihallgatásuk után szabdlábra helyezik őket.

Norddeutscher Lloyd Bremen F. MISSLER S. A. R., ARAD, Bul. Rog. Ferdinand 5. Tel.: 8-51.

Kizárta saját vezérét a temesvári Lupu-párt

Feltűnéstkeltő politikai esemény Temesváron

Temesvárról jelentik: A maga nemében szinte példátlanul álló politikai esemény történt ma Temesváron:

a Lupu-párt ottani tagozata ugyanis kizárta tagjainak sorából Lupu Miklós dr.-t, a párt vezérét.

Mint emlékeztetés, a központi Lupu-párt nemrégiben kizárta a pártból a bányászati tagozat vezetőjét. *Brudariu* Adrian dr. most összehívta a tagozat közgyűlését, amelyen *Huma* Nicolae Bogdan indítványára Lupu-t kizárták a pártból azzal az indokolással, hogy *elárulta a párt programját és demokratikus eszméit, amikor kijelentette, hogy Románia Mussolinije akar lenni és amikor felszólította a román nemzetet, hogy alakítson rohamcsapatokat.* A tagozat új vezetőjét választotta, amelynek élére *Brudariu* Adrian került.

Betörő egy aradi orvos lakásán

Az aradi rendőrség sikeres nyomozása

Az aradi rendőrség detektívjei ma előállították *Brutar* Cracium lakhely nélküli egyént, akinél egy fekete női retikült találtak. A retikülnél mintegy kétszázötven lejnyi aprópénz volt. Kihallgatása során elmondta, hogy a női retikült az uccán találta. Ma délután azután váratlan fordulat állott be az ügyben. Ugyanis jelentkezett a rendőrségen dr. *Simon* aradi orvos, aki feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. Az orvos elmondta, hogy ma reggel arra ébredt fel, hogy szobájában egy idegen ember áll. Kérdőre vonta, mit keres lakásában, mire a férfi kijelentette, hogy eltévesztette az ajtót. Dr. *Simon* kiutasította a rosszul öltözött idegent lakásából és csak a déli órákban vette észre, hogy az egyik szobában lévő retikül, nyolcszáz lej készpénzzel együtt eltűnt. A feljelentés megtétele után az orvos elé vezették az elfogott *Brutar* Craciumt, akiben dr. *Simon* felismerte korai látogatóját.

**Tiszta fürdőszoba
a család egészsége!**

A fürdőszoba minden háztartás tisztaságának próbaköve. VIM a legjobb szer. A kád szappansziradékát gyorsan leviszi és tükörfényessé tisztítja a zománcot, fémalkatrészeket, kályhát, stb. egyaránt. Csak a VIM nyomában áradhat szét fürdőszobájában a tisztaság fénye.

VIM
MINDENT TISZTÍT

HERTA BRECKNER,

a bécsi állami Operaház primaballerinája
ma, vasárnap és holnap, hétfőn

mutatkozik be városunk közönségének a
SELECT-mozgóban, az 5. negyed 8 és fél 10 órai előadásokon az

Eladó gavallér

c. romantikus tárgyú film vetítése keretében, melynek női főszerepét az erdélyi

Maritza Sári játssza.

Ongyilkossági járvány Marosvásárhelyen

Egy katonatiszt után főbelötte magát egy fegyvermesert

Marosvásárhelyről jelentik: Az ongyilkossági járvány egyre tovább tart Marosvásárhelyen. *Moldovan* József tüzér-fegyvermester ma délután kissé illuminált állapotban tért haza lakására és háziasszonyától elkérte az újságot. Amikor a katonatiszt tegnapi ongyilkosságáról szóló jelentést olvasta, nevetve felkiáltott, hogy félóra múlva már őt is vihetik. Háziasszo-

Házkutatásokat tartott Aradon a rendőrség,

amely külföldi sorsjegyek után nyomoz

A nagyváradi és aradi rendőrségek sikeres nyomozása

Nagyszabású nyomozást vezetett néhány nap óta Aradon egy nagyváradi rendőrtiszt. A nagyváradi ügyészségnek tudomására jutott, hogy ugy Nagyváradon, mint Aradon, sok külföldi sorsjegy kerül forgalomba. A sorsjegyeket leveleketben csempézik be az országba és az esetleges nyereményeket pedig a sorsjegy tulajdonosa részére külföldön letéteményezik. A váradi ügyészség nyomában utasította a rendőrséget, hogy járjanak el az ügyben. Nagyváradon néhány héttel ezelőtt már be is fejezték a nyomozást és az elmúlt héten egy rendőrtiszt Aradra érkezett, hogy itt is kutatasson a külföldi sorsjegyek után.

Az aradi rendőrség rendelkezésére állott a rendőrtisztnek, aki Faur komiszárral együtt nyomozott sorsjegyek után. A nyomozás meglepő eredménnyel járt és a komiszárok több helyen házkutatást tartottak. A házkutatás eredményeképpen az aradi rendőrség több sorsjegyet foglalt le, azok tulajdonosai ellen pedig eljárást indított. A nyomozás a héten be is fejeződött és az ügyet átteszik az ügyészségre. A nagyváradi rendőrtiszt a mai napon már visszautazott, hogy a váradi ügyészségnek is jelentse az aradi eredményt.

Aradvárosi mozik műsora

3, 5, negyed 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: PILLANGÓ KISSASSZONY. (Madame Butterfly) PUCINI örökbecsű operájának filmváltozata. főszerepekben: SYLVIA SIDNEY és CARY GRANT.

SELECT MOZGÓ: ELADÓ GAVALLÉR. A mai Bécs éi ennek a filmnek a meséjében, melynek női főszerepét MARITZA SÁRI alakítja, MARITZA SÁRI, — aki egy igen előkelő erdélyi család leánya — az a pillgrán leánytípus, mely tele van mosollyal, derüvel, de a mosoly mögött a romantika igazi könnyei is csillognak. A férfi főszerepben HERBERT MARSHALL. — Az 5. negyed 8 és fél 10 órai előadásokon vendégszerepel HERTA BRECKNER a bécsi állami operaház primaballerinája.

Déután 3 órakor 8, 13 és 18 lejes helyárak.

Fél 12 órakor matiné a SELECT mozgóban: A TUNISZI KALANDORNŐ. Vigjáték, ELLEN RICHTER, THEO SHALL és HUSZAR KÁROLY-lyal.

CENTRAL: Pillangó kisasszony (Madame Butterfly)

Mindenki várta!

Mindenkinek tetszik!

Valuta, deviza nem kell, csak lej.
Utlevél nélkül is pompás gyógyhely:

VATA DE JOS (Alváca)

kénes, szénsavas hőgyógyfürdő.
Lakást, fürdőt, reggelit, ebédet és vacsorát
már 100.— lejért kaphat.
Prospektust készséggel küld az IGAZGATÓSÁG. 2106

Az ügyész és a védő izgalmas csatája

a volt aradi monopolfőnök megvesz- tegetési perének mai tárgyalásán

— Je emkezik egy váratlan tanu — Meglepetések a tárgyaláson —
Az ügyész súlyos büntetést kér

Hétfőn délben hirdetik ki az ítéletet

Szokatlanul nagy érdeklődés közepette, zsúfolt esküdtszéki teremben folytatták ma Genescu Todor volt aradi monopolfőnök és Schrodt István trafikós bűnügyének tárgyalását. A védelem által beígért „pikáns részletek” szellőztetése elmaradt és csupán annyival elégedett meg a védelem, hogy homályos célzásokot tegyen ebben a tekintetben.

A mai napon újabb tanuk vonultak fel a bíróság elé. Preis Gizella trafikós nő szerint Wild Veronika kijelentette, hogy csak azért vallott Genescu ellen, mert egyik vevője, egy Mária nevű nő, akinek vezetéknevét nem említheti, kényszerítette erre. Szembesítik Wild Veronikával, aki azonban cáfolja ezt az állítást. Burza Cornél vallomásában elmondta, hogy Kohnék, akik házában laknak, panasztolták neki, hogy Schrodt pénzt kér a trafikengedélyért. Felkereste Genescut, aki azonban idegesen közölte vele, hogy az engedélyért nem kell fizetni. Doctor Vazul szintén interveniált egy esetben engedélyért, az illető postán kapta meg a trafikengedélyt, anélkül, hogy fizetnie kellett volna érte. Cosma Demeter dr. kijelenti, hogy őzv. Mikosevitsné kérésére, aki páciense volt, járt el a trafikengedély ügyében. Schrodt közölte őzv. Mikosevitsnével, hogy csak 15 ezer lejért kaphat engedélyt, ő azonban megmagyarázta az özvegynek, hogy ez jogtalan követelés. Intervenált az ügyben Genescunál is, aki azonban azzal utasította el, hogy az özvegy nem bírja a román nyelvet. Dante Gherman dr. védő beszélt személyesen Genescuval.

A következő tanu Fischer Oszkárné, akinek kihallgatása körül Gherman dr. és Mandru ügyész között incidens keletkezik. A védő ugyanis tiltakozott az uriaszony kihallgatása ellen, azzal az indoklással, hogy nem őt, hanem a férjét kérte beidézni. Szócsata fejlődik ki, amelynek során a védő azt a kérdést teszi fel, ki kérte Fischerné kihallgatását. Erre váratlanul Wild Veronika lép előtérbe.

Bonyodalmak a tanuk körül

Gherman dr.: Így tehát, Wild Veronika, a tanu kérte egy másik tanu kihallgatását. Egészen iurca.

A bíróság a védő tiltakozása dacára elrendeli Fischerné kihallgatását, mire Gherman dr. semmisségi panaszt jelent be, majd felugrik helyéről és azt kiáltja a bíróság felé:

— Megyek, hátha künn a folyosón találok én is egy pár tanut. — S ezzel eltávozott a tárgyalási teremből.

Senciuc elnök: Kérem az esetet jegyzőkönyvbe venni, az ügyvédi kamaránál emelünk panaszt ilyen magatartás ellen.

Mandru ügyész: A bíróságnak jogában áll ilyen esetben megbírságot adni a védőnek.

Az esetet jegyzőkönyvbe veszik. Ezután Fischerné elmondja, hogy Wild Veronika trafikjában volt, amikor Genescu megbízásából

Gantner Mátyás váltót ajánlott fel, ha Wild Veronika megváltoztatja vallomását. A beszélgetésnél Adler Tibor is jelen volt. Kárpáti Béla elmondta, hogy festőmunkát végzett a monopolfőnökönél, nyugtát is adott a honoráriumról, amelyet azonban nem kapott meg. Faur Iulian komiszár, súlyosan terhelő vallomást tett ezután. Kijelentette, hogy Schrodt a növértől 14 ezer lejért kért trafikengedélyért. Elment a monopolfőnökbe, ahol egy inspektor is jelen volt. Genescu nem adta meg számára az engedélyt, mire azt mondotta Genescunak: De 14 ezer lejért megkaphattam volna. Erre felfigyelt az inspektor, aki az esetről jegyzőkönyvet vett fel. Weinberger Magda elmondja, hogy Preiszné 10 ezer lejért többet kért trafikjáért, mert ezt az összeget az üzlet átadása körül szükséges intervencióért szánta. Preiszné fogad és a szembesítés alkalmával mindkét tanu fenntartja vallomását. Kohn József jelentéktelen vallomása után dr. Schwarz Károly főhadnagy-orvos elmondja, hogy két hadirokkant

Viharos jelenet a védőbeszéd alatt

Gherman dr. kérésére a bíróság öt perces szünetet rendel el, majd ennek elteltével az ügyvéd megkezdte védőbeszédét. Gherman dr. azzal kezdi mondanivalóját, hogy megállapítja: Genescu egyike a legjobb monopolisztviselőknek, akinek kezén százmilliók mentek keresztül. Soha hiány nem mutatkozott. S pár ezer lej jogtalan felvételével vádolva mégis letartóztatták. Három év alatt egyetlen panasz nem hangozott el, csak most, a bűnpör folyamán, három esztendő elteltével jutott eszükbe az embereknek visszakövetelni, amit állítólag jogtalan módon felvettek tőlük. Genescut letartóztatták. Minden jogszokás ellenére. Mert ahelyett, hogy előre megszerezték volna a bizonyítékokat és azután tartóztatták volna le, először letartóztatták a monopolfőnököt és csak azután kezdték keresni a terhelő bizonyítékokat.

Gherman Dante dr. védő ezután Wild Veronikáról, a vád koronatanujáról beszélt, aki ellen különböző kifogásokat emel egy magánélete, mint az ügy szempontjából. A trafikós nő folyton azt hangoztatta, hogy szegény asszony, közben egészen könnyedén 15 ezer lejeke dob ki az ablakon. Wild Veronika a fejelelmi eljárás során azt vallotta, hogy nem adott pénzt Genescunak. Ez a tanu — mondta Gherman dr. — hisztérika, aki magát a bíróságot is megpróbálta terrorizálni. Mandru ügyész erre közbeszól, mire Gherman dr. rácsap az asztalra:

— Kikérem magamnak, hogy megzavarjon a védőbeszédemben!

Percekig tart a vihar és Gherman dr. az elnök felé kiáltja: — Csodálkozom azon, hogy Elnök ur megengedi, hogy beszédemben zavaranak.

Cserkész-nap július 9.

Jegyelővétel: BARSONY-üzletben mérsékelt áron. 2897

ügyében interveniált sikerrel Genescunál. Sapsovits Blanka, Wild Veronika volt társa kijelenti, hogy Genescu semmit sem kért a trafikengedélyért.

Az elnök ezután megkérdezi Schrodtot, miért tett a rendőrségen teljes beismerő vallomást, amelyet azután a vizsgálóbíró előtt is fenntartott és csak később változtatott meg. A trafikós kijelenti, hogy a rendőrségen Faur komiszár megígérte, hogy szabadlábra kerül, ha aláírja a deklarációt. Felolvassák a nyilatkozatot, amelyben azt mondotta, hogy Genescu megbízásából inkasszált pénzeket az aradi trafikósoktól. Ha nem tette volna meg, úgy a monopolfőnök elveszi felesége trafikengedélyét.

Felolvassák végül a távollévő Fodor Béla vallomását, majd déli tizenkét órakor megkezdődnek a perbeszédok.

Az ügyész vádbeszéde

Mandru Miklós ügyész vádbeszédében megállapítja, hogy könnyű feladat jutott neki a vád megkonstruálásával. Az a szomorú helyzet állott elő, hogy egy köztisztviselő tisztességtelen módon akart vagyont gyűjteni és visszaélt hivatali állásával. Sokkal jobban szeretne volna, ha ez a per nem így folyik le és nem hangoztak volna el terhelő vallomások egy köztisztviselő ellen.

Genescunak 3600 lej havi fizetése volt. Családos embernek, ebből megélni tényleg nem lehet.

Annál is inkább, mert a monopolfőnök szerette a könnyelmű életet. Összetalálkozott Schrodttal és együtt kezdtek dolgozni. Súlyosbítja a vádlottak bűnét az állandó és konok tagadás. Azzal, hogy a terhelő tanukat megpróbálták vallomásuk megváltoztatására bírni, saját magukat leplezték le a bűnösök. Genescu Todor kéri csalás és megvesztegetés, Schrodtot család miatt megbüntetni.

Senciuc elnök: Kérem csillapodjanak. Védő ur még sokat beszél?

Gherman dr.: Azonnal befejezem. Felolvassék egy vizsgálóbírói végzést, amely szerint a vád tanui ellen hamis eskü címén bűnvádi eljárás folyik, majd így folytatja:

— És holnap az ügyész ur kénytelen lesz vádat emelni saját tanui ellen.

Semmitőszéki, táblai döntvényeket, jogi megállapításokat ismertet, majd kéri védelem felmentését.

„Ártatlan vagyok . . .”

Damian Simion dr. párperces védőbeszédében kijelenti, hogy Schrodt semmiféle csalást nem követett el, a honoráriumokért becsületesen megdolgozott és Genescuval nem állott üzleti összeköttetésben. Szintén felmentést kér. Mandru replikázik Gherman dr.-nak és kijelenti, hogy a vád tanui ellen megindított bűnvádi eljárás bejelentése csak arra jó, hogy a publikum körében keltsenek szeszifációt. Az történt, hogy a vád tanuit feljelentették. Vádiratot nem adtak ki, az ügy nyomozás alatt áll és a feljelentés adataiért azok felelősek, akik a feljelentést beadták. Ekkor egy kifejezés körül újabb incidens keletkezik Mandru ügyész és Gherman dr. között, majd az ügyész néhány szóval befejezi mondanivalóját és újból Gherman dr. beszél, aki válaszol az ügyésznek. Az utolsó szó jogán a vádlottak kerülnek sorra.

Genescu: Ártatlan vagyok, felmentést kérek.

Schrodt: Nem vagyok bűnös, senkit sem vesztegettem meg, kérem a felmentésemet.

A bíróság ezután hétfő déli 12 órára halasztotta az ítéletkihirdetést, amelyet várhatóan leszűrt érdeklődéssel várnak.

Az aradi érettségi vizsgálatok mai eredménye

Huszonegy diák közül hatan sikertelenül vizsgáztak.

Ma folytatódtak az aradi Moise Nicoara-liceumban az érettségi-vizsgálatok. A mai eredmény sem mondható a legjobbnak. A huszonegy vizsgázó Moise Nicoara-liceumi növendék közül csupán 15 diák ment át, hatnak pedig az érettségi-vizsgálója nem sikerült. A mai vizsgán jelen volt a romániai magánintézetek vezérigazgatója, Augustin *Catiani* is, aki egy-egy napot tölt azokban a városokban, ahol az érettségi vizsgák folynak. A vezérigazgató a vizsgákat végighallgatta és már a holnapi nap folyamán utazik tovább Aradról. A mai érettségi vizsgán megfeleltek névsora: *Feier Lajos, Grunáz László, Gales Silviu, Hess Jenő, Lucutia Mihály, Mateescu András, Mihai Barna János, Neamt Pál, Pascu Adorján, Pascu Tivadar, Podasca Dan, Ponta Péter, Rosenfeld István, Vajda János és Vekov Iván.* A holnapi napon kerülnek sorra a katolikus gimnázium növendékei, akiket saját kérelmükre, hogy az anyagot román nyelven is átvehessék, hagytak az utolsó napokra. Ugyancsak holnap kerülnek a bizottság elé a román leánygimnázium a Ghiba Birta növendékei.

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Elmulott évek -
elveszett fogak
- vissza nem térnek.

A fogkö elrontja fogait!
Először csak meglazulnak... és végül kihullanak a fogak a fogkö romboló hatása alatt — ha idejében el nem távolítják! Ehhez csak egy kemény fogkefe és Kalodont szükséges! A Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert Dr. Bräunlich féle sulfurizinoleatot tartalmazza, s amely fokozatosan és biztosan eltávolítja a veszélyes fogkövet. Ezért: tisztítsák fogukat reggel és este Kalodont-al!

KALODONT

fogkö ellen

A magyar iskolák és a magyar ifjúság problémája a marosvásárhelyi nagygyűlés első napján

Kulturautonómiát és kultúr-szabadságot! — Geller János

aradi kiküldött beszéde — Az ifjúság fontos szerepe

Az Aradi Közlöny marosvásárhelyi tudósítójának telefonjelentése: Románia magyarságának nagy érdeklődése közepette kezdődött meg ma reggel a Magyar Párt országos nagygyűlése. A mai nap az egyes szakosztályok üléseivel telt el. A kulturális szakosztály dr. Paál Árpád elnökletével tartott ülést, amelyen dr. Szijgyártó Gábor titkár kifejtette a köznevelődés problémájának fontosságát. A jövő nemzedék sorsa függ ettől — mondotta. — Megállapította, hogy ebben a kérdésben gerincesség és öntudat kell, hogy jellemezze a magyar értelmiséget. A baj azonban ott van, hogy a magyar értelmiséget nem világosított-

husz magyarlakta megyében állítottak fel és magyarul nem tudó tantereket állítottak be a zónák területén az iskolai oktatásban. Ezek az iskolák a külföld felé magyar iskolákként szerepelnek. Tiltakozik a névelmezés ellen, amely a tanulók származását kutatja és megállapítja, hogy Romániának Jugoszláviával kötött egyezménye szerint a nemzetiség kérdését a szülők nyilatkozata dönti el. Kulturautonómiát és kultúr-szabadságot követel a magyarság számára. Határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben a Magyar Párt kéri Vaida miniszterelnököt és a közoktatásügyi minisztert, helyezték hatályaikon kívül az alkotmányellenes iskolai rendelkezéseket, adják vissza a kisebbségi egyházaknak a jogtalanul elvett ingatlanokat és épületeket. A nagygyűlés utasítsa a párt képviselőit és szenátorait, járjanak el a felkészültek és iskolák államsegélye kérdésében. Gombos Benő clujji kiküldött javaslatot terjeszt elő, hogy a kultur-szakosztályok úgy anyagi, mint erkölcsi támogatásban részesítsék a magyar műkedvelőket, valamint a színházakat.

Érdekes felszólalást mondott el Geller

Jön: Abrahám Pál legújabb

Az éj lovagjai (Jenny Jugo, Hans Brausevitt r. Paul Kemp.)

János aradi kiküldött a Magyar Párt ifjúsági tagozatának elnöke, aki csatlakozik Gombos javaslatához, majd elmondja, hogy Aradon számos kisebbségi kultúregyesület működik. Ezek azonban a közcélok mellett öncélokot is követnek, konkurrálnak egymással. Javasolja, hogy

a különböző aradi magyar kultur-egyesületeket egyetlen szövetségbe tömörítsék a hatékonyabb munka érdekében. Gál Kelemen dr. a felekezeti és állami oktatás-

ról szóló előadása során elmondja, hogy a Székelyföldön megkérdezett több iskolásgyermeket, ki volt Szent István király? A gyermekek erre habozás nélkül kivágják:

— Tudjuk, Stefan cel Mare volt.

Illés Gyula dr. kolozsvári kiküldött a magánoktatási törvény teljes eltörlését követelte, majd javaslat hangzott el arravonatkozólag, hogy a telepeken lakó magyarság részére vásárhelyi iskolákat állítsanak fel és vándortanítókat alkalmazzanak. Arvay Árpád nagyváradi delegátus az ifjúságnak a Magyar Párt mozgalmaiban való részvételéről beszélt és megállapította, hogy az ifjúságnak fontos szerepe van a pártélet fellendítésében. Ezért kívánatos volna, hogy a vezetőségbe az ifjúsági tagozatok delegátusait is bevegyék, legalább is olyan mértékben, mint az Nagyváradon történt, ahol egyötöd arányban kerültek be ifjúsági vezetők az elnökségbe.

A kultúr-szakosztályon kívül ülést tartott a közgazdasági osztály, dr. Gyárfás Elemér, valamint a kisebbségi szakosztály dr. Jakabffy Elemér elnökletével. A kisebbségi szakosztályban dr. Balogh Artur szenátor ismertette azokat az ügyeket, amelyeket a Magyar Párt a Népszövetséghez beterjesztett, dr. Roth Hugó kolozsvári delegátus az állampolgársági törvény kapcsán felmerült sérelmekről számolt be, majd a csiki magánjavak ügyének állását ismertették.

Délután öt órakor zárt intéző-bizottsági ülés volt, amely a késő esti óráig tartott. Vasárnap délelőtt tíz órakor kezdődik meg a Magyar Párt tulajdonképpeni nagygyűlése, amelyen háromszáz delegátus vesz részt az egész országból.

Benczel Béla.

Jön:

A vén gazember,
Mikszáth Kálmán regényének filmváltozata.

(Bársony Rózsi, Halmai Tibor,
Wolf Albach-Retty, Kun Magda,
Sugár Károly, Venczel Béla.)

Jön: MAURICE CHEVALIER
egyik legkedvesebb filmje
A nevető főhadnagy

ták fel kellően és azért nem csoportosul a magyar egyházak és iskolák körül.

Hangoztatja a magyarság életrendszere teljes átszervezésének szükségességét,

majd felolvassa az aradi Magyar Párt köznevelődési tagozatának üdvözlő sorait.

Szoboszlai László dr. felszólalásában megállapítja, hogy az iskolaprobléma nem a napi politika kérdése, hanem a kisebbségek létproblémája. A magyar impérium idején az autonómiával rendelkező egyházak és iskolák frizték meg a kisebbségek nemzeti jellegét. Megállapítja, hogy a napi politika az erdélyi magyarság teljes elrománosodását célozza és ez a célzat úgy az állami, mint a felekezeti oktatásban egyaránt megnyilvánul. Állást foglal a székelyföldi kultúr-zóna ellen, amelyet

HIREK

Diplomaták

A japánokról különbözőképpen vélekednek, de egy bizonyos: rendkívül hidegek s óvatosak véleményük nyilvánításában.

Bécsbe érkezett Osaka százados, a japáni követségre. Amikor hónapok múltán megkérdezték tőle, hogy gondolkozik a bécsi nőkről, ezt felelte.

— A bécsi nőkről semmit se mondhatok. Eddig mindössze 912-öt ismerek.

Vizsga a bécsi diplomata-iskolában, a békeidőben. A jelölt egy ifju herceg.

Az első kérdés:

— VI. Károly császár.

A jelölt hallgat.

A második kérdés:

— A königraetzi csafa.

A jelölt hallgat.

A harmadik kérdés:

— Hol született ön?

— Lembergben.

— Bizonyos ebben?

— Igen, egészen bizonyos vagyok.

— Na lájja, Legalább egy kérdésre hibátlanul válaszolt.

Tetuanban élt egy gazdag kereskedő, szintén még a békeidőben, egyiptomi alattvaló aki az osztrák-magyar monarchia és Franciaország tiszteletbeli követe volt.

A tiszteletbeli követ augusztus 18-án, — Ferenc József születése napján, — magára öltötte francia egyenruháját, körülkocsikázta házáat, megállította kocsiját a kapujánál, kiszállt és leadta névjegyet az osztrák-magyar követnél.

Aztán ismét kocsira szállt, átöltözködött, felöltötte osztrák-magyar egyenruháját és köszönő látogatást tett francia kartársánál.

A bécsi görög követség portásának fia született. Megkérte a követet, hogy legyen keresztatyja.

A keresztelő estéjén azonban a görög követet hírtelen visszahívták Athénbe.

— Rémes, — mondotta a portás, — semmit se kaptam tőle. Szegény fiamat pedig egész életére Arcilochos-nak hívják.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Lassan gyengülő északnyugati szél, sok helyen újabb zivataros esők, valamint erősebb nappali fölmelegedés.

— **Mihalache audienciája a jugoszláv királynál.** Belgrádból jelentik: Sándor jugoszláv király ma kihallgatáson fogadta Mihalache volt földművelésügyi minisztert.

— **A kormánypart a szélsőséges mozgalmak ellen foglalt állást.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi sajtó megállapítása szerint a nemzeti-parasztpárti körökben mindinkább terjed az a tendencia, hogy a párt fejtsen ki energikus elenpropagandát a szélsőséges mozgalmakkal szemben, amelyek a vidéken újból erőre kaptak.

— **Sikkasztás egy aradi trafikban.** Ma az egyik Piata Catedralei téren levő trafik tulajdonosa feljelentést tett volt alkalmazottja ellen, aki a feljelentés szerint huszezer lejt sikasztott. Margescu komiszár, aki az ügyben a nyomozást vezette, ma előállította Sz. E. 30 éves nőt, a trafik volt alkalmazottját. A komiszár a kihallgatás után őrizetbe vette a leányt.

Helyi ügynököket,

kik az üvegszakmában jártasak, gyógyszerészek, vendéglősök és kereskedők látogatására felvesztünk.

Szabó Albert

üveg- és porcellán nagybáru. ÁRA A R A D.

— **A szovjet-kormány 300 millió lejért megvette a Kludsky-cirkuszt.** Csernovitzból jelentik: A Kludsky cirkusz igazgatósága megvételre ajánlotta fel vállalatát a szovjet-kormánynak. A tárgyalások kedvező eredménnyel végződtek és a cirkusz csernovitzi vendégszereplésének befejezése után Varsóba megy, ahonnan Odesszába utazik. A cirkusz hivatalos átadása itt történik meg. Az állatsereglet és a teljes felszerelés vételára 300 millió lejt tesz ki.

— **Sütősztrájkot rendeztek Budapesten a kommunisták.** Budapestről jelentik: Ma sütősztrájk tört ki Budapesten. A rendőrség megállapította, hogy a sztrájk mögött kommunisták állnak, akik illy módon akartak zavarokat okozni Budapest kenyérellátásában. Megtörténtek az intézkedések, hogy hasonló zavarok ne fordulhassanak elő.

C. F. R. BÉRLETJEGYEK

azonnal SANDOR menetjegyirodában

— **Halálraverték egy községi bírót.** Bucurestiből jelentik: Gura Humorului községben Chelari nevű községi bírót négy haragosa megtámadta és annyira összeverte, hogy a bíró sérüléseibe belehalt.

— **Sulyos szerencsétlenség egy aradi vendéglő udvarán.** Sulyos szerencsétlenség történt ma a Fekete Bányai vendéglő udvarában. Sebestyén Béla 13 éves Trombita-uccában lakó fiúcska a vendéglő udvarában játszadozott. Néhány gyerek kíséretében felmászott az udvarban levő cseresznyefára és gyümölcsöt dobált le játszótársainak. Mind magasabbra kuszott fel s közben azonban elvesztette egyensúlyát és néhány méter magasságból lezuhant a kövezetre. Sebestyén Béla véresen, eszméletlenül terült el a földön és játszótársai rémülten szaladtak segítségért. Ertesítették a mentőket, akik néhány perc múlva a helyszínre érkeztek és a sulyosan sérült kisgyermeket a kórházba szállították. Itt az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek betörte a fejét és több helyen sulyos zúzódást szenvedett. Sebestyén Béla balesetét egyébként jelentették a rendőrségnek is, amely megindította a nyomozást, annak megállapítására, kif terhel a felelőség a sulyos szerencsétlenségért.

Szelek szárnyán

— *Nem sérült meg a háziköd a tegnapi rettentő viharban?*

— *Nem tudom... Még nem találtuk meg.*

— *Tegnap Pali vén tevének nevezett! Hát nem fölháborító ez?*

— *De még mennyire! Hiszen te még legfeljebb ha harminc éves vagy.*

Modern fehérneműek, paplanok, nyári takarók

legolcsóbban csak 372

RUTTKAY & BOTYE cégnél

— **Eljegyzés.** Szeredy Zoltán és Farkas Kuntz Anni jegyesek.

— **Az Ipari Szindikátusok aradi irodája.** Az aradi Ipari Szindikátusok Federációja ma megnyitott állandó irodáját az Iparos Otthon helyiségében. Az ipari szindikátusok már nehebben elérhetővé váltak, hogy állandó irodát létesítsenek abból a célból, hogy az arra rászorult iparosoknak tanácsot szolgáltasson és ügyes-bajos dolgaikban eljárjon. Ezt a tervet most végre sikerült megvalósítani, úgyhogy az aradi iparosság jelentős intézménnyel lett gazdagabb. Az irodában délutánonként hat és hét óra között a szindikátusok ügyésze ingyen jogtanácsokkal szolgál.

— **Szövetkezeti nap Aradon.** Julius 9-én az aradi Iparos Otthonban megünneplik az ugynevezett szövetkezeti napot. Tizenegy évvel ezelőtt a szövetségesek nemzetközi kongresszusán az összes szövetségesek kötelezettséget vállaltak arra, hogy minden évben, július első felében szövetkezeti napot rendeznek. Az Aradi Iparosok Hitel- és Szövetkezete ezidén is — mint minden évben — méltó keretek között rendezte meg a szövetkezeti napot, amely a szövetkezeti eszme propagálását célozza.

— **Három kivégzés Németországban.** Altonából jelentik: Koppel Gusztáv utazót, akit egy kapitány feleségének meggyilkolása miatt halálra ítélték, ma reggel lefejezték. A werdeni törvényszéki fogház udvarán ma reggel a hóhér lefejezte Borgwardt Henrik huszonéves kőfaragót és Stolle Ferdinánd huszonkétéves cipészt. Borgwardt menyasszonyát, aki tőle teherbe esett, megfojtotta és holttestét egy tőba dobta. Stolle pedig, aki szintén megejtette menyasszonyát, a leányt megölte és egy mozdony elé dobta, hogy öngyilkosság látványát keltsen. Mindkettőt nyaktilóval végezte ki a magdeburgi hóhér. Werdenben 1925 óta több halál ítéletet hozott az esküdtszék, ezeket azonban nem hajtották végre. Az új rendszer a főbenjáró bűnökben hozott halálos ítéletek végrehajtását rendelte el.

— **Megölték Jack Diamond özvegyét.** New-yorkból jelentik: Brooklynban a rendőrség néhány nappal ezelőtt holtan találta lakásában Jack Diamond özvegyét. Mint emlékeztetés, Jack Diamond, hírhedt banditavezér egy évvel ezelőtt a gangster bosszúból megölték s a rendőrség azt hiszi, hogy a meggyilkolt banditavezér riválisai ölték meg most a feleségét is. A meggyilkolt asszony holtteste, amikor azt megtalálták, már oszlásnak indult. A gyilkosok utáni nyomozás eddig eredménytelen maradt. A meggyilkolt asszony néhány évvel ezelőtt még ismert filmsztár volt, akit általában „vöröshaju démon”-nak hívták. Az orvosok szerint a gyilkosság több nappal ezelőtt történhetett. A gyilkos többször fejbeütötte áldozatát és teljesen szétzúzta a fejét. Azt hiszik, hogy a gyilkosságot a Diamond-banda egyik tagja azért követte el, mert az özvegy szerelmi bosszúból elárulta férjét. Az özvegyasszony abból tengette életét, hogy egy mutatványos bódében tíz centért elmesélte férje élettörténetét.

Fog a mai viszonyok folytán a legmérsékeltőbb árak mellett készül **Halmos** fogászni, Csele Bana-tulai (Asztalos 8.-11.) 2.

— **Olasz papoknak tilos a műselyemtalár.** Rómából jelentik: Milánó és Turin érsekei legutóbbi pásztorlevelükben megtiltották, hogy a papok műselyemből készült talárban celebráljanak misét és hogy a templomokban az oltárokat műselyem terítővel borítsák. Az érsek kijelentik, hogy a műselyem emberi kéz munkája, nem pedig természetes szövetek és épp ezért nem alkalmas arra, hogy szent célokra használják.

Női és férfi fehérneműek legszébb kivitelben, legolcsóbban 307 **KOZSINEKNÉ fehérnemű-varrodájában készülnek** Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 1. sz.

— **Egy nyaraló házaspár tragédiája.** Predealból jelentik: Dumitru Vasilescu bucuresti-i tisztviselő feleségével mintegy négy hete Predealon nyaral. A férj pár nappal ezelőtt minden bejelentés nélkül váratlanul eltűnt, majd épp ilyen váratlanul tegnap visszajött feleségéhez. Dumitrescu alig, hogy visszaérkezett, revolverrel szó nélkül agyonlőtte feleségét, majd önmagát. Mindketten meghaltak. A véres tett okát teljes homály fedi.

— **Haldoklik Zaro aga, a világ legöregebb embere.** Londonból jelentik: Zaro aga, a világ legöregebb embere, isztambuli jelentés szerint halálán van. Néhány hónappal ezelőtt halt meg tizenegyedik felesége. Az aggyastán, aki amerikai körútján szerzett nagy vagyonát teljesen elveszítette, a legnagyobb nyomorban és elhagyatottságban tengődik, kiterjedt rokonsága feléje sem néz. Az orvosok szerint, elgyengült szervezete aligha birkózik majd meg a betegséggel. Ismerősei gyűjtést akarnak indítani javára, hogy legalább halálos ágyán megfelelő gondozásban részesíthessék.

— **Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.** Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József viz a máj és a vérértel felé irányuló vértódlásoknál, valamint aranyérménél és prostatabajoknál is áldásos hatást fejt ki.

— **Színész és orvos kardpárbaja.** Ma reggel sulyos feltételi kardpárbajt vívott Budapesten a Santelli-vívóteremben Tapolczay Gyula, a Nemzeti Színház tagja dr. Halle Sándor orvossal. A párbaj előzményei néhány nappal ezelőtt a Nemzeti Színház nézőterén játszódtak le. Az ügyet nem tudták békésen elintézni és ezért a segédek — Tapolczay részéről Fáy Zoltán földbirtokos és Komáromy Endre százados, dr. Halle Sándor részéről pedig lovag Santelli Pál és dr. Szilágyi István orvos — sulyos feltételi kardpárbajban állapodtak meg középnéhez lovassági kardokkal, harc képtelenségig. A mai párbajban a felek négy menetben csaptak össze. A negyedik menet után a párbaj dr. Halle Sándor harc képtelenségével véget ért.

Magyarázat

— *Mondja csak, miért üt le maga minden hangjegyet háromszor a zongorán?*
— *Me-me-merit da-da-dadogok.*

A JANKA-patika ma egész nap nyitva van!

— Elmaradt Aradváros nagytanács-ülése. Aradváros nagytanács-ülését szombaton délután is folytatni akarták, mert pénteken, az összehívás napján, számos nagyjelentőségű új városi szabályrendeletet az idő előrehaladottsága miatt, nem sikerült letárgyalni. A városi tanácsosok azonban nem gyűltek össze szavazóképes számban és ezért Botlóc Elek dr. polgármester több, mint egy órai hiábavaló várakozás után, a nagytanács-ülést bizonytalan időre elnapolta. A megjelent tanácsosok a fordulatot lényegében véve örömmel fogadták, mert így legalább idejük és alkalmuk nyílik rá, hogy az új szabályrendelet-tervezeteket részletesen is áttanulmányozhassák és a város polgárságának érdekei szempontjából, tárgyilagos kritika tárgyává tehessek.

Óvatos férj

— *Mondd, az urad sohasem vesz észre, ha megcsalod?*

— *Nem, mert amikor az egyikre gyanakszik, én rég egy másikat tartok.*

— Holnap kezdődik meg az új adónegyed. Ezzel kapcsolatosan a pénzügyigazgatóság közli az adófizetőkkel, hogy mindazok, akik 45 napon belül kifizetik esedékes nyugdíjukat, öt százalékos engedményben részesülnek.

— Új zárórarendelelet az aradi nagyvásárra. Az aradi vásáron lép először életbe az az új rendelkezés, amely kimondja, hogy a vásárra való tekintettel, csak azok az üzletek maradhatnak vasárnap egész napon nyitva, amelyek a vásár zónájába esnek. A többi üzlet a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezésekhez köteles magát tartani. A borbélyokra vonatkozólag a rendelet annyiban tartalmaz kivételt, amennyiben a vásári zónába eső fodrászok is kötelesek zárva tartani üzleteiket, tekintettel arra, hogy a vasárnapi nyitvamaradás kedvezménye csakis az árukereskedéssel foglalkozó üzletekre vonatkozik.

— Agy- és szívérelmeszedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keszürv megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a bétartalmat kiméletesen távolítja el.

— Beszűntették Aradon a nyugdíjkifizetéseket. Mint ismeretes, két nappal ezelőtt a júniusi nyugdíjakra 1 millió 200 ezer lejes kiutalás érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra. Nyomban megkezdtek a kifizetéseket, mára azonban elfogyott a pénz és miután újabb kiutalás nem érkezett, a nyugdíjak fizetését egyelőre beszüntették. A nyugdíjasok körében általános elkeseredés uralkodik és elhatározták, hogy memorandumban sürgetik meg a minisztériumtól elmaradt nyugdíjukat.

— STEIERLAK magaslati gyógyhely megnyílt. Románia legjobb fekvésű és legolcsóbb gyógy- és üdülőtelepe. Kérjen prospektust.

Mitra I. Sándor

dipl. jegyző,

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESIT és HITELESEN FORDIT románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, cseh-slovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesíti. Megjelenek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabelli levelezéseket és fordításokat eszközölök, terminus-technikussal, tökéletes hitelességgel, ugyiszintén a levelek, felelősségek, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenemű bizonyítványok, kérvények, iratlapok és közlemények, irodalmi művek fordítását, illetve megszerkesztését vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is. MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakirások, köz- és magánmunkálatok költségvetései és általános kivitelezési feltételeiknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával. 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12.
d. u. 3-6

— Rendszabályok a Maroson történő szerencsétlenségek megakadályozására. Az aradi rendőrség nemrégiben szabályrendeletet dolgozott ki, amellyel a Maroson közlekedő motorcsónakokat rendszabályozták meg. Ezzel egyidejűleg felhívták a motorosoknak figyelmét arra, hogy feltétlenül jelentkezzenek a rendőrségen, váltsák ki igazolványaikat, valamint a motorcsónakra előírt számtáblákat. Májig mindössze 2-3 motorcsónakos jelentkezett és ezért Moga Romulus dr. rendőrkezes felhívja a figyelmet az eddig nem jelentkezetteknek, hogy legkésőbb július harmadikán, hétfőn jelentkezzenek, ellenkező esetben kénytelen lenne eljárást indítani ellenük. Ugyancsak ma rendeletet adott ki Arad rendőrkezesre, amelyben az uszókát érdeklő ügyekre történik intézkedés. Minden évben kapnak ugyanis az egyesületek és klubok úgynevezett „centákat”, amelyet csak a jó uszóknak adhatnak ki, ezek azután a szabad Marosban is uszhatnak. Ebben az évben ezideig nem történt intézkedés a centákra vonatkozólag. Ezért Moga Romulus dr. rendőrkezes utasította a rendőrség illetékes osztályát, hogy minél előbb készíttesse el a centákat. A jövőben, aki enélkül merészkedik a szabad Marosba, súlyos büntetésnek teszi ki magát. Így akariák elejét venni annak, hogy a gvingébb uszók a szabad Marosban fűrődhesenek, mert ilyen esetben már számtalanszor halálos vége lett az uszókaknak.

Repülőgép, mint életmentő

Különös kalandjuk volt lengyel katonai repülőknél, akik az orosz határ mentén cirkálva, egyszerre csak azt vették észre, hogy mélyen alattuk kétségbeesett futóverseny folyik egy parasztszánkó és hét farkas között. Az üldözött utas — egy vidéki gazda — kétségbeesetten hajtotta lovát egyre gyorsabb futásra, de az üldöző fenevadak mindenütt a nyomában voltak s ugyilátszott, hogy az ember lovával együtt menthetetlenül a farkasok áldozatává esik. A pilóták látva a reménytelen s fenyegető helyzetet, siklórepüléssel leszálltak a mélységbe és közvetlenül az üldöző farkascorda fölé ereszkedtek. A motor dübörgő zúgása és a felhőkből alászálló gigantikus gépmadár úgy megrémítette a farkasokat, hogy azok a szélrózsa minden irányában szétszaladtak. A repülők azután a következő faulig kísérték a megmentett gazdát.

Férfi-lehéreműt

hozott anyagból a legjobb és legolcsóbb kivitelben

I. LOWI szalon szakszerűen készít
Piata Avram Iancu 12., II. emelet
(v. Szabadság-tér). 2336
Koch mézváros felett).

— Öngyilkos lett egy nagyenyedi urleány. Nagyenyeden nagy részvétet keltett Ády Adó öngyilkossága. Revolverrel föbelőtte magát és a kórházba való beszállítása után nem sokára kiszenvedett. Az öngyilkos urleány szerelmes volt egy fiatal gimnáziumi tanárba. Vonalmuk kölcsönös volt és házasságukat tervezték, de a tanár nem tudott kinevezéshez, sem más álláshoz jutni. A leány elvesztette minden reményét és elkeseredésében követte el végzetes tettet.

— Pénzügyi vezérigazgató családja. Bucurestiből jelentik: Jelentették, hogy a kereskedelmi akadémián az egyik vizsgáztató professzor felfedezte, hogy Suceanu Vasile nevű diák más helyett akart vizsgáztatni. Az ügyben megindult rendőri nyomozás kiderítette, hogy ki helyett akart Suceanu vizsgáztatni. Az illető Popu pénzügyi vezérigazgató, aki kereskedelmi akadémián érettségire készül és a német nyelvből gyengének érezvén magát, így akart diplomához jutni.

— Meghívó! Arad nyomdásztsága a leggondosabban rendezte meg ma, vasárnap Ujaradon, a Kornett-féle vendéglőben kerti-ünnepélyt egybekötött táncostélyt, a Gutenberg-dalkör közreműködésével, melyre ezúton is meghívja a közönséget. A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönségnek olcsó és kellemes szórakozásban legyen része. A kerti-ünnepély délután 4 órakor, a táncostély este 9 órakor kezdődik. Belépti-díj délután 12 lej, este 22 lej.

* URANIA *

MA, VASÁRNAP 8, 5, 1/8 és 1/10 órákor
ARTHUR GUTTMANN JOHANNES MÁYER
zenéje rendezése

SCHÖNBRUNNI ÁLOM

Az évad legszebb operettje
Eggerth Mártha, Hermann Thimig,
Verebes Ernő, Hans Junkermann

Délelőtti pont 11 órákor
8, 10 és 13 lejes helyárák. Kettős műsor

2 ANNY ONDRA SLÁGER

Forgatózó kisasszony Keszérfő a feleségem
Werner Futterer Siegfried Arno

Délután 3 órákor 8, 10 és 13 lejes helyárák.

Jön: **MALEK** A szenvedélyes szereizszerelméi

— Érettségi találkozó. Az aradi főgimnázium 1913. évben érettségizett növendékei 20 éves találkozó tartanak és felkértek volt osztálytársaikat, hogy július 2-ikán, a Dacia kávéház éttermében, este 9 órákor tartandó társas összejövetelen megjelenni sziveskedjenek.

— Az Aradi Korcsolyázó- és Tennis Club házi versenye folyó hó 2-ikán reggel 8 órákor kezdődik, játékosok pontos megjelenésre felhívótnak. Belépés a versenyre díjtalan.

Tűzifaáraink

lényegesen leszállítva!

minden minőségben, waggon, ől és sulyra

Focus Depozit de Lemne

(volt Oravetz és Holländer)
v. Óvár-tér. — Telefon 491.

2894

— Az autóvásárló közönség élénk emlékeztében élnek az aradi Kálmán A. cég által a múltban rendezett autóeladási aukciói, melyek során alkalmuk nyílt a nagyközönségnek rendkívül olcsó alkalmi áron kifogástalan állapotban lévő autókat vásárolni. Mint értesülünk, az A. Kálmán R.-T. e hó 5-ikén délután 4 órai kezdettel ismét egy ilyen érdekes árverési napot tart, melyre ezúton hívjuk fel a nagyközönség figyelmét. Olcsó és jó kocsit véltelére tehát senki ezen kedvező alkalmat ne mulassza el.

— Köszönetnyilvánítás. Igen tisztelt Uraim! Kötelességemnek tartom Önöknek az Önök által gyártott Togat készítményért köszönetemet nyilvánítani. Miután bizalmamat minden gyógyszer iránt elvesztettem, Togat-lal végeztem az utolsó kísérletet, hogy rheumatikus tagfájdalmaimtól megszabaduljak. Ma minden szenvedőnek legmelegebben csak azt tanácsolhatom, hogy csak Togat-t használjon, mert ez az egyetlen szer, mely engem mentett! Hálából a Togat-t minden szenvedőnek legjobb meggyőződésem szerint fogom ajánlani. Csernauti, 1932. nov. 17. Riz Géza.

Szőlőmoly ellen

Darsin Arsinette

kénpor rézkénpor

szőlő és gyümölcsvédelmi szerek

„Promotorul” Arad

bor- és gyümölcsstermelők szövetkezete

Str. Alexandri (Salac-uca) 1.

— Homoszexuálisok vására a v. Szabadság-téren. Sírások tárgyalnak rólunk, nélkülünk a konferencián, — A munkanélkülek kárváriás útján hatódszer bukott a büntetőparagrafusokba. — A horogkeresztrel szemben is áll az igazság: mégis mozog a föld. — Intézmény, a melyről mindenütt több szó esik, mint Aradon. A kis rikkancsból — a nagy Daya Margit. — Nagy halak vadászna a kis halakra. — Egy kis csirkefogó, aki napokat evett lányos házaknál. — Barnainges hullarablók garázdálkodnak a német temetőben. — Öregember, a kit megcsalt az élet, meg a kötel. — Politika az Erdélyi Élet görbetüknében stb. az Erdélyi Élet legújabb számában. Minden újságáros bódében kapható.

— Borsszem Jankó új száma eleven és friss, mint mindig. Molnár Jenő hátrahagyott időszéri krockija és Gáspár Antal szenzációs rajza, sok adoma, krocki és illusztráció tarkítják a lapot. A keresztretjtvény megjelölti között 12 szép ajándék sorsolattik ki. Kérjen mutatványszámot. VI, Mozsár-u. 9.

Nyomdászok

kertiünnepélye és táncestélye

a GUTENBERG-dalkör közreműködésével ma, vasárnap Ujaradon, a Kornett-féle vendéglőben. — A kerti-ünnepély délután 4, a táncestély este 9 órakor kezdődik. — Szépségverseny. — Tombola. — Kugliverseny. — Belépti-díj délután 12, este 22 lej.

Szeretetházát létesít az aradi Szociális Misszió

Közyülés az aradi városházán

A Vásárhelyi Janka vezetése alatt álló Szociális Misszió a napokban tartotta évi közgyűlését a városháza dísztermében, melyet ez alkalomból egészen megtöltötte a tagok és érdeklődők serege. A gyűlést dr. Lakatos Ottó egyházi elnök magasröptű beszéde nyitotta meg. Steinitzer Jenny titkár értékes jelentésében mutatta be a Szociális Misszió ténykedését, mely nemcsak abban merül ki, hogy segít ruhával, élelemmel a szegényeket, állást közvetít a munkakeresőknek, de ugyyszólván a kereszteléstől a temetésig, száz és száz utmutatással és elintézésel jár kezére a hozzáfutóknak.

Hendrey Ilona ügyvezető a Nővédelmi Hivatal statisztikáját olvasta fel. Ennek fontosabb adatai: a Nővédelmi Hivatalban az elmúlt évben megfordult 1119 esetben működő fél és 9853 esetben ügyfél. Szegényeknek kiosztatott 2648 adag élelmiszer, 2749 drb. ruhanemű és cipő kb. 176175 lej értékben, azonfelül 27192 lej készpénzsegély.

Haller Józsa a szegénygondozói és pártfogói szakosztály statisztikáját mutatta be. Ez a szakosztály 634 környezettanulmányt és szegénylátogatást végzett és 729 ügyet intézett el. A Napközi Gyermekotthonban munkanélkülieknek és az ott ellátott gyermekeknek összesen 12799 ebédet adott. A közgyűlés három nagyfotosságu indítványt fogadott el. Az egyik a Napközi Otthon kibővítése és elhatározta, hogy ott őstől kezdve naponta legalább 100 gyermek kapjon ebédet.

Tervbe veszi ugyancsak elfogadott indítvány alapján az egyesület egy „Szeretetház” felállítását elszegényedett öregek számára. Ennek a nemes gondolatnak megvalósítása a mai gazdasági viszonyok között tengernyi nehézségbe ütközik, de mindazonáltal égetően szükséges és a Szociális Misszió bizva a társadalom segítő megértésében, hozzáfog a közeljövőben az alapozó munkához. Épp a szükséges anyagi források előteremtésére vonatkozott Gátfalvy Henrikné rendkívül értékes indítványa is.

A gyűlés befejezését Simon Berta tanárnő mély, szociális gondolatokkal teli előadása képezte. A „Szegény”-ről és a „Gazdag”-ról beszélt, szembetűnő és rejtett tulajdonságaikról, nyílt és takargatott szenvedéseikről és küzdelmeikről, amikből végeredményben az következik, hogy nincs szegény és gazdag, hanem mindnyájan csak szegény emberek vagyunk, egyformán érdemesek a felebaráti szeretetre.

Leszállították a gyógyszerárakat

Este 10 óra után 50 százalék felár számítható

Kolozsvárról jelentik: Ma érkezett meg Kolozsvárra a gyógyszerek új árszabására vonatkozó miniszteri rendelet. Ez a rendelet tekintetbe veszi a leromlott gazdasági viszonyokat és 15—20 százalékkal mérsékli a gyógyszer-árakat. Nagy érdekessége a rendeletnek, hogy megtiltja a tarifánál olcsóbb áron való kiszolgáltatást. Azokat a gyógyszerészeket, akik olcsóbb áron készítenek gyógyszereket, 2000—5000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók. Visszaesés esetén a patikajogot is elvesztheti a konkuráló patikus.

Nappal olcsóbb lesz a gyógyszer, a miniszteri rendelet azonban erősen drágítja az éjszakai kiszolgáltatást és gyógyszerkészítést. Este 10 óra után minden gyógyszerkészítmény után 50 százalék felár számítható, kész áruk után 20 lej kiszolgáltatási díj fizetendő. Ez az intézkedés azt célozza, hogy a közönség ne zaklassa néhány lejes cikkek miatt az éjszakai szolgálatos gyógyszerészeket.

Élet-halálharc folyik

a pilis-szentiványi bányakatasztrófa áldozatainak megmentésére

Remélik, hogy hétfőre feltárják a beomlott solymári aknát

Pilisszentiványról jelentik: A pilisszentiványi bányában a szerda déli borzalmas katasztrófa bekövetkezése óta, változatlan erővel folyik a föld mélyében a küzdelem a tizenegy bányász megmentéséért. Harmadik napja dolgoznak a mentőcsapatok 250 méternyire a föld alatt, hogy szerencsétlen társaikat — ha még életben vannak — kiszabadítsák.

A szakemberek felvilágosítása szerint, a mentési munkálatok tegnap óta nagy lendülettel haladnak előre.

Tegnap a helyzet teljesen reménytelennek látszott, mára a mentőcsapatok egy olyan oldalvágathat kerültek, amely jelentősen meg fogja rövidíteni a földalatti börtönbe zárt bányászokhoz vezető felszabadító utat.

A földalatti börtönbe zárt tizenegy bányász kopogását a mentőcsapat egyik fiatal tagja szerint

pénteken reggel fél öt órakor hallották utoljára.

A bányászoknak ugyanis az ilyen borzalmas katasztrófák esetére szignójuk van amely két hosszú és három rövid kopogásból áll. Ez a

szomorú jel a fiatal bányász állítása szerint pénteken reggel fél 5 órakor sokszor egymásután eléggé pontosan kivehetően hallatszott az aknabörtön belsejéből és a 60 tagu mentőcsapat tagjai könnyes szemekkel, megrendülve hallgatták tizenegy társuk talán utolsó segélykérését, könyörgését, amelyet a felszabadítókhoz küldtek.

Azóta semmi újabb jel nem hallatszott a tizenegy bányász földalatti börtönéből. A szerencsétlen emberek, amikor szerdán reggel munkába indultak, a rendes bányászöltözékén kívül megfelelő szerszámokat és egy-egy bányászlámpát vittek magukkal. Ivóvizük vagy élelmiszerük nem volt, mert ezt nem visznek le magukkal a föld alá. Mármost a szakértők szerint azok a bányászok, akik a beomlás megtörténte után még életben maradtak, esetleg vizet tudtak maguknak szerezni, világításuk is volt egy bizonyos ideig, mert a lámpákat felváltva égették. A mentőmunkálatokat végző csapatok vezetői erősen bíznak abban, hogy legkésőbb hétfő estére lebontják a solymári akna bejáratához vezető hatalmas torlaszokat, megtisztítják az utat és bejuthatnak a beomlott aknába.

Strandolás előtt

szörteníttesse magát, ápolassa arcát, hosszabb tartózkodás a napon, a Maros vize fokozottabb arcápolást igényel.

Keresse föl a

PILISINÉ

kozmetikai szalont

Bul. Reg. Maria 15. Verbos-ház, ahol díjtalanul megtanítják, miként védje arcát a strand idején alatt.

Végleg rendezték a kincstári bonok

Legelső sorban a tisztviselők és nyugdíjasok hátralékait fizeli ki

a kormány — Hat éven át maradnak érvényben a bonok és évente négy százalékot jövedelmeznek

A kincstári bonok régen vajdó ügye most már a megvalósulás stádiumába jutott. A kormányhoz közelálló forrás közlése szerint szerdán este a bonok forgalombahozatalának letárgyalása véget ért fontos tanácskozás volt a bucuresti-i Amortizációs Pénztárban. Az ülésen Tutuc I. tanár elnököt és Proporgescu, országos nyugdíjintézeti igazgatón kívül résztvettek az összes miniszteriumok könyvelési osztályainak főnökei, valamint a pénzügyminisztérium más vezetőtisztviselői. A jelenlevők átvizsgálták a jegyzékeket, amelyek azokat tartalmazzák, akikkel szemben az állam 1931. december 31-ig bezárólag fizetési hátralékban van. Ezeket az állami tartozásokat a most forgalomba kerülő adóbonokkal egyenlített ki. Hosszas vita után az alábbi fizetési sorrendet állapították meg a fenti értekezleten:

I. Az állami tisztviselők elmaradt fizetése. II. A hátralékos nyugdíjak. III. Az összes többi személyi adósságok. IV. Az államnak szállított anyagokért járó összegek.

A fenti kategóriákba sorolt adósságokat azok keletkezésének sorrendjében egyenlített ki az állam a bonokkal, amelyek évente 4 százalékot jövedelmeznek tulajdonosaiknak. A kibocsátás napját 1933. május 15-ben állapították meg.

A bonok nem névre, hanem bemutatóra szólnak, tehát bárki felhasználhatja az állammal, a városokkal és a vármegyékkel szemben fennálló olyan tartozások kifizetésére, amelyek 1932. december 31-ig nem egyenlítették ki. Ha az állam követelését valamely magánszemélyre

átruházta, akkor az illető is köteles a kincstári bont az adósság fejében elfogadni.

A kincstári bonokat az állam sorsolás után amortizálja 1935. április 1-ig. A bonok 1939. április 1-ig maradnak forgalomban és akkorra az állam köteles azokat készpénzért beváltani, tehát a most kibocsátandó adóbonok 1939. április 1-ig maradnak érvényben. A jelentés nem szól arról, hogy egyelőre hány milliárd lej értékű ilyen kötvényt bocsát ki a kormány.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 3.50 P. Pensiók 7 P-től

Egy ágynál 10, két ágynál 20% engedmény e lap olvasóinak.

Az iparosokat és kereskedőket súlyos illetékekkel terheli Aradváros új szabályrendelet-tervezete

Felemelik az üzletbér-illetékeket — A cégtáblaadó új rendszere — Az építkezést is nagy terhekkal akarja sújtani a város —

Reinhart Gyula: Temesváron és Nagyváradon a kérdést sokkal méltányosabban oldották meg

Arad kereskedelmi és ipari köréit élénken foglalkoztatja a városnak egyik új szabályrendelet-tervezete, amely az új városi illetékeket szabja meg és amelyet a mai városi tanácsülésnek kellett volna letárgyalnia. A tervezet megszavazása esetén ugyanis újabb terhek hárulnak a város lakosságára, így elsősorban a kereskedőkre és iparosokra, akiknek üzletbérük után ezenkívül magasabb városi illetékeket kellene fizetniük. A város vezetősége az új szabályrendelet-tervezetet az április 14-én kihirdetett és a városi törvényhatóságok jóváhagyásáról és azok beszerzési módzatairól szóló törvény alapján alkotta meg. Ennek a törvénynek az értelmében

az összes törvényhatóságok jóváhagyásának feltételeként a Bucuresti városát illeti.

Az egyes törvényhatóságok tehát kénytelenek új jövedelmi forrásokat keresni vagy pedig az eddigi illetékeket emelni, hogy ezt az újabb kiadás-összeget is fedezhessék.

A város vezetősége által összeállított szabályrendelet lényegében azokat az illetékeket tartalmazza, amelyek már eddig is életben voltak, azonban a szabályrendelet a fentemlített törvény alapján az ahhoz csatolt jegyzék maximális tételeit kívánja kivétel. Az eddigi rend-

ISMÉT FORGALOMBA HELYEZIK AUTÓIKAT

az aradi autótulajdonosok, akik visszaadták forgalmi engedélyüket

A mai nap folyamán az aradi rendőrség közlekedésügyi osztályának ajtaját kézzel-kézzel adták az autótulajdonosok. Ismeretes, hogy a rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel az aradi autótulajdonosok egymásután állították le autójukat. Részint, mert képtelenek voltak a magas adókat fizetni, részint pedig azért, mert az fizetési kötelezettséget akarták megtakarítani. A luxus-autók valósággal eltűntek. Aki még autóját nem állította le, az egészen bizonyosan azért nem tette ezt, mert üzleti szempontból kénytelen volt használni. Az utóbbi napokban azonban megfordult a helyzet. A mai napon ugyanis tízenkét aradi autótulajdonos kérte a rendőrség közlekedésügyi osztályától az igazolványát, valamint az üzembhelyezés tudomásul vételét. Az érdekes ügyben felkerestük a közlekedésügyi osztály vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— Összel és télen az autósok valósággal megrohanják irodánkat és adják vissza a forgalmi engedélyeket, most éppen megfordítva van. A nyári hónapokra minden évben igen sok autós helyezi üzembe autóját, de idén ez a szám a múlt évihez képest megkésztározódott. Ma reggel nem kevesebben mint tízenkét kértek vissza forgalmi engedélyüket. Ugyalászik, hogy a nyári hónapok weekend-jei megérnek azt, hogy három hónapig fizessék az autódókat. Három hónap után az igazolványok visszakerülnek irodánkba.

Lehetséges, hogy az autósok utójukat csak a week-end céljaira akarják üzembhelyezni, de az is könnyen lehetséges, hogy ősszel nem kerülnek vissza a forgalmi engedélyek a rendőrségre. Talán addig a helyzet is megjavul és a rossz gazdasági viszonyok is megszűnnek.

Ma különben az aradi pénzügyigazgatóság szigorú felhívást bocsájtott ki, amelyben tudatja az autótulajdonosokkal, hogy amennyiben autódójukat július harmadikáig, illetve hétéfnél nem rendezik, úgy a forgalmi engedélyüket a rendőrség már a keddi nap folyamán bevonja.

szer értelmében ugyanis az üzletbérük után fizetett illeték 10 és 20 százalékos volt, aszerint, hogy milyen kereskedési, illetve iparágat üzött az adófizető. A szabályrendelet-tervezetben az illeték 15 százalékos egységes kulccsal szerepel, vagyis

a város öt százalékkal kívánja felemelni épp a kisemberek üzletbéréi után fizetendő illetéket.

A 15 százalékos illetéket a törvény mint maximumot engedi meg, a város vezetősége ezt a kulcsot minimumként szerepelteti a szabályrendeletben. A tervezet értelmében ezt a 15 százalékos illetéket a vendéglők, korcsmák, kávéházak, italmérsek, szállodák, a kereskedelmi vállalatok, ipari üzemek, valamint „mindazok, akik kereskedelmi és ipari üzletet kötnek”.

Ujítást jelent a butorozott szobákra kirótt 10 százalékos illeték, de a legnagyobb érdeklődésre talán azok az illetékek tarthatnak számot, amelyeket az építkezések és tatarozások után kell fizetni. Félt, hogy az ehhez hasonló intézkedések az építkezési kedv hanyatlására vezetnek és megfontolásra készítik a háztulajdonosokat-akkor, amikor tataroztatni akarják házaikat. Helyszíni szemlékért kis javításoknál 50, nagy javításoknál 100, új építkezéseknél 200 lej illetéket kell befizetni a mérnöki hivatalhoz. Az engedély kiállításánál a javításoknál 5 helyiségig 50, 10-ig 100, 20-ig 200, 40-ig 300, 100-ig 400, 100-on felül 800, lényeges javításoknál ugyanezen számítás szerint 200, 600, 1600, 3200, 6000 és 8000 lej fizetendő. Építkezés engedélyeknél négyzetméterenként földszintes háznál 4 lej, egyemeletes háznál 8 lej, kétemeletesnél 15 és azonfelül minden emeletnél öt lej az illeték. Pincehelyiségek után külön négy lej fizetendő. Az építkezési engedélyek másolatáért 50 lej, építkezési jogosultságnak a városi jegyzékbe való bevezetésért külön 500 lejt kell a rendelet értelmében fizetni.

A cégtábla-adó ezenkívül a bérérték szerint állapítják meg. Huszezer lejig 100 lej, 50 ezer lejig 200 lej, 100 ezer lejig 500 lej, 200 ezer lejig 800 lej, 500 ezer lejig 1000 lej és ezen felül kétezer lej az illeték. Csak idegen nyelven vagy csak idegen betűkkel írt felirások után az illeték nyolcszorosa fizetendő. A szabadfoglalkozásúak cégtábla-illetéke 300 lejt tesz ki. A luxus-autók illetéke évente 8000 lej.

Az új városi szabályrendelet-tervezettel kapcsolatban az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Reinhart Gyulával, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnökével, aki a városi tanács tagja s kérdésünkre a következőket jelentette ki:

— Az iparosságot és a kereskedőket természetesen elsősorban az üzletbérük után fizetendő illetékek érdeklik. A megoldást a jelenlegi viszonyok között rendkívül szerencsétlennek tartom elsősorban is azért, mert az adófizetők tekintélyes részének az illetéket öt százalékkal emeli. Temesváron és Nagyváradon a kérdés sokkal méltányosabban oldották meg. A temesvári városi tanács is alkalmazkodott a törvénynek ahhoz az intézkedéséhez, hogy a maximális illeték 15 százalék lehet, de nem állapította meg ugyanebben a kulcsban a minimumot is.

Temesváron az üzletbérük után fizetendő illeték minimális kulcsa 5 százalék,

amely foglalkozások szerint 15 százalékiig emelkedik. A kérdés körül előreláthatólag széleskörű vita indul meg, amelynek eredményeképpen a szomszédvárosok példája alapján remélhetőleg Aradon is sikerül ezt a problémát méltányosan megoldani.

Villa Iris Penzió Grado

Valódi magyar konyha.
Elsőrendű ellátás.
Mérsékelt árak.

A penzió előkelő, esendes helyen, a strand-fürdő főbejáratával szemben fekszik. — Fürdő a házban és folyóvíz az emeleten.
A nyaralás lejben is fizethető.
Bővebbet az ARADI KÖZLÖNY kiadójában.

Tulajdonosnő:

2895

Özv. Gschalder Lászlóné
sz. Kertay Kató.

Az Aradi Fa- és Fémipari Szakiskola

nagyszerű évzáró kiállítása

Az Aradi Fa- és Fémipari Iskola az iskolaévad befejezése alkalmával kiállítást rendezett. Ez a kiállítás méltán díszére válik ennek az intézetnek, mert emelkedett, modern szellemet tükrözött vissza és szemléltető bizonyosságot szolgáltat arról, hogy az Aradi Fa- és Fémipari Iskola hivatása magaslatán áll.

A kiállítási anyag két termet foglal el. Az egyik terem a faiparművészet tárgyai láthatók. Minden egyes tárgyon visszatükröződik az izlés, a gondos konstrukció és a kivitel pedáns tökéletessége. Érdekes, hogy egyetlen tárgyon sem szerepel név. Az intézet ezzel dokumentálni akarja, hogy az eredmény az ösztönzés és a vállvetett igyekezet kifejezője.

Az első teremben faszobrok, intarziás munkák, gipszminták, rajzok vonják magukra a figyelmet. Különösen egy faragású szobor vonja magára a figyelmet: egy acélizomzotu férfi, kezében fáklyával. A fáklya persze villanylámpa. Érdekes az iskola egyik elhunyt növendékéről készült szobor. Különböző modern tárgyak, butorok, virágállványok ragadják meg a figyelmet. Egy egyiptomi stílusú, kerek asztal, érdekes faragásával kétségtelen komoly művészi munka. Feltűnik egy XVI. Lajos korabeli stílusra emlékeztető faragott oszlop és váza, bármely iparművészeti kiállításon feltűnést keltené. A kiállítási terem legértékesebb csoportja azonban egy teljesen komplett hálószoba, amely legmodernebb stílusú és amely annyira tökéletes, kifejezően szép, hogy az országos hírv aradi butoriparnak is díszére válik.

A kiállítás fémipari része ugyanazt a hatást váltja ki. Itt azonban a gyakorlati szempontok uralkodnak. Tökéletes gépek, műszerek, gépalkatrészek, kályhák, kazánok mellett ott találunk művészi izléssel ötvözött vastárgyakat, izléses villanylámpákat, bronzdíszítésű virágvázákat és egyéb díszárgyakat. Különösen érdekesek a miniatűr „42-es ágyuk”, amelyek technikailag tökéletes másai az egykor rettegett fegyvereknek.

A kiállítás nemcsak visszatükrözti a modern szellemet, hanem alkalmat ad annak a megállapítására is, hogy az intézeti oktatás elsősorban gyakorlati szempontokat vesz tekintetbe, a növendékeket az ipari pályára, az igazi életre készíti elő. Annyi bizonyos, hogy az a növendék, aki az Aradi Fa- és Fémipari Szakiskola érettségi bizonyítványával munkára jelentkezik, mindenhova igazi tudást, alapos képzettséget és rátermettséget visz. Az Aradi Fa- és Fémipari Iskola igazgatója Carpinisan Romul mérnök, akinek vezetése alatt az intézet az utóbbi években a fejlődés hatalmas útjára futotta meg. A tanári kar tagjai, akiknek celtudatos munkájának tudható be a szép eredmény, a következők: Benkert György mérnök, Giurgiu Ion, Muresan Florean dr. Crapini Romul, valamint a művezető-tanárok: Hirsch József, Rónai Ede, Puterity Demeter, Ungurean József, Oanca Péter, Jonescu Nicolae, Gustaf János, Tarau János. A kiállítás egyideigleg még nyitva marad és a közönség megtekintheti.

SPORT KÖZLÖNY

Az országos evezősverseny első napja Aradon A temesvári Előre győzelme — Az AMTE előretörése

Ma előfutamokkal kezdetét vette az idei országos evezős-bajnokság. Délután hat óra körül már nagyszámu közönség nézte végig az izgalmas és élvezetes versenyeket. A közönség a zsűri mellett, a célnál helyezkedett el és zajos tapsal fogadta a beérkező hajókat. Az előversenyek a várakozáson felül, nagy izgalmat hoztak és ha a rendezés nem lett volna helyenként vontatott, úgy mindenki a legteljesebb mértékben meg lett volna elégedve a verseny első napjával. Még a várakozást is felejtette azonban a temesvári Előre és az aradi Hajós evezősegyletek közötti küzdelem, tetszett még az AMTE csapata is, amely úgy a seniorban, mint a juniorban, ugyanazokból az emberekből állott, ennek ellenére végig vezetve, mindkét ellenfelüket legyőzték. A mai versenyeken egyébként a Hajós megővta az Előre ellen elvesztett versenyt, azzal az indoklással, hogy a starter nem indított szabályszerűen. A másik óvás a Szatmári E. E. részéről történt, aki a Hajós csapatától szenvedett vereséget, itt az indok az volt, hogy a Hajós keresztezett. A versenyek után ült össze a zsűri, hogy az óvások fölött döntsön. A Hajós óvásának tárgyalására nem került sor, mert a klub visszavonta és belenyugodott az eredménybe. A másik óvásban úgy döntöttek, hogy azt elutasítják, azzal az indoklással, hogy a Hajós és a szatmári hajó között másfél hajóhossz távolság volt. Az előírt keresztezési lehetőség ugyan két hajóhossz, de ebben az esetben a Hajós hajója nem gátolta a szatmáriakat a versenyésben. A mai eredmények a következők:

Négyevezősverseny, kormányossal, pa-

lánkos regatta hajókkal, juniorok részére: Első csoport: 1. AMTE (Oszter Károly, Oszter József, Mezei Gergely, Mezei Imre, korm.: Mezei János). 2. Előre, Temesvár (Winter István, Weber István, Skonda Ödön, Folia György, korm.: Thierl Tibor). 3. Hellas (Baky Károly, Gábris Andor, Sugár Frigyes, Matusik Ferenc, korm.: Deák Pál). — Második csoport: 1. Hajós E. E. (Szerényi Ferenc, Szántó Gyula, Weisz Ödön, Stiaszny József, korm.: Holländer Gyula). 2. Szatmári E. E. (Borgida Imre, Koós Endre, Homm Pál, Szalontai Kálmán, korm.: Heinrich Viktor). Így kiesett a Hellas, míg az első csoport másodikja, az Előre és a második csoport másodikja, a Szatmári E. E., holnap délelőtt evezik a középdöntőt.

Négyevezősverseny legjobb hajók részére: Első előfutam: 1. Előre, Temesvár (Pöhm, Schiosser, Grögei, Cserháty, korm.: Thierl.) 2. Hajós E. E. (Varjassy II., Weisz D., Friedmann, Varjassy I., korm.: Havas). 3. Hajós E. E. (Bedő, Buschi, Árkosi, Hanecker, korm.: Schwartz). Második csoport: 1. AMTE (Oszter II. és I., Mezei I. és II., korm.: Mezei J.) 2. Szatmári E. E. (Borgida, Koós, Homm, Szalontay, korm.: Heinrich). Így az első csoportban harmadiknak befutó Hajós E. E. kiesett, a második Hajós E. E. és a második csoport másodikja, a Szatmári E. E., holnap délelőtt huzák le a középdöntőt.

A versenyt holnap, vasárnap reggel kilenc órakor folytatják, amikor is a középcsoportok versenyére kerül sor. A mai szép verseny után, a holnap: döntőkre hatalmas az érdeklődés.

Néhány szám kivételével véget ért a „Hellas“ házi tenniszversenye Nívós küzdelmek jellemezték a versenyt — Fejlődésről tettek tanubizonyosságot a játékosok

Néhány nappal ezelőtt vette kezdetét a „Hellas“ házi versenye, amely a klub pályáin folyik. A versenyen az összes játékosok részt vesznek és így a nevezők nagy száma, valamint a kedvezőtlen időjárás miatt a verseny még nem fejeződött be, de néhány szám kivételével már lebonyolították a döntő küzdelmeket. A verseny a játékosok nívóbeli javulását mutatta és az izgalmas küzdelmek után az egyes számok így alakultak ki:

Férfi egyes I. oszt.: Vámos—Kohn w. o., Piláth—Schlosser w. o., dr. Weininger—Piláth 6:1, 6:1, Farkas—Liebermann 6:0, 6:1, Farkas—Klein 6:0, 6:0, Farkas—Bánhid 6:3, 6:3, Vámos—Kun w. o., dr. Weininger—Vámos 7:5, 4:0 w. o.

Női egyes I. oszt.: Hackerné—Goldzieher Hédi 6:1, 6:0, Hackerné—Piso Baba 6:2, 7:5.

Férfi páros: Liebermann, Kohn—Juhász, Kun 4:6, 7:5, 6:4, dr. Weininger, Bánhid—Liebermann, Kohn 6:1, 6:1, Piláth, Stern—Luttwák, Birnfeld 6:2, 6:3, Farkas, Vámos—Piláth, Stern 6:0, 6:3, Farkas, Vámos—dr. Weininger, Bánhid 6:3, 6:2, 6:2.

Női páros: Deutschné, Weissbergerné—Horváthné, dr. Goldschmiedtné 4:6, 8:6, 6:2, Bockné, Adlerné—Rothbaum, Rothbaum w. o., Hajnal Baby, Goldzieher Hédi—Bockné, Adlerné 6:2, 6:2, Hackerné, Piso Baba—Deutschné, Weissbergerné 6:0, 6:1, Hackerné, Piso B.—Hajnal B., Goldzieher H. 6:1, 6:1.

Férfi egyes II. oszt.: Kohn—Juhász 4:6, 7:5, 6:3, dr. Nagy—Kohn 6:4, 6:1, Klein—dr. Goldschmiedt 6:0, 5:7, 6:3, Stern—Kun 6:4, 6:3, Stern—Klein 6:0, 6:3.

Női egyes II. oszt.: Goldzieher Hédi—Weissbergerné 6:2, 6:4, Goldzieher H.—Czitrom Magda 6:2, 6:1, Goldzieher H.—Bockné 6:4, 6:2.

Vegyes páros: Piso B., Weininger—Deutschné, dr. Nagy 5:3, 6:4, Hajnal Baby, Vámos—Goldzieher H., Piláth 6:2, 6:2, Obetkóné, Farkas—Czitrom M., Luttwák 6:0, 6:1, Obetkóné, Farkas—Hajnal B., Vámos 6:2, 8:6, Piso B., dr. Weininger—Hackerné, Bánhid 6:2, 4:6, 10:8.

A már befejezett számok végeredménye a következő:

Női egyes I. oszt.: 1. Hackerné, 2. Piso Baba, 3. Hajnal Baby és Goldzieher Hédi.

Férfi páros: 1. Farkas—Vámos, 2. dr. Weininger—Bánhid, 3. Piláth—Stern és Liebermann—Kohn.

Női páros: Hackerné—Piso Baba, 2. Hajnal Baby—Goldzieher Hédi, 3. Deutschné—Weissbergerné és Bock Béláné—Adler Tiborné.

Női egyes II. oszt.: 1. Goldzieher Hédi, 2. Bock Béláné, 3. Deutschné és Czitrom Magda.

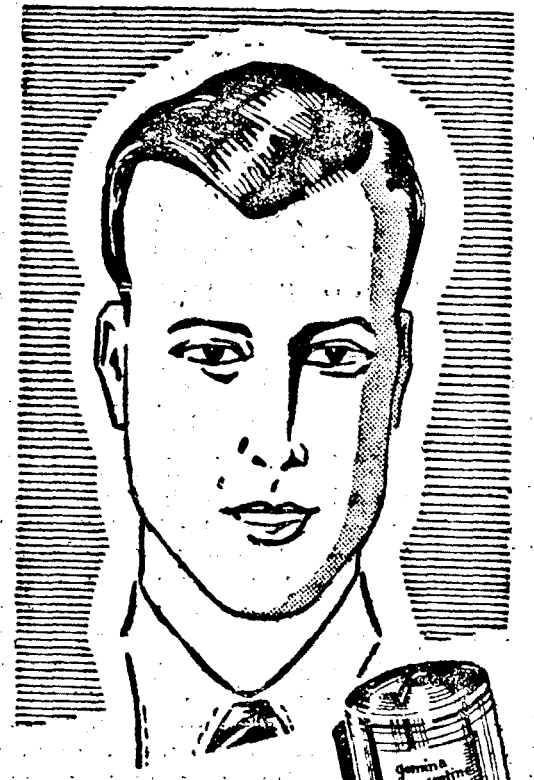
O Románia—Magyarország hölgyválogatott atlétikai viadala Debrecenben. A tavalyi brassói verseny revansaként, július 9-ikén Debrecenben bonyolítják le Románia és Magyarország válogatott hölgyatlétái között az atlétikai versenyt.

O Véget ért a budapesti amatőr-bajnokság. A budapesti amatőr futball-bajnokság ma váratlan csattanóval ért véget. A MÁVÁG 3:2 arányú vereséget mért a BSZKÁRT csapatára. A Törökvisz mőzött így sorakoznak a többi élvonalosok: 2. Póstás, 3. Elektromos, 4. BSZKÁRT, 5. UTE, 6. BSE. Utolsó helyen a VI. kerület FC csapata áll.

O Hiden Párisba megy. A WAC és a „Wundermannschaft“ kapusa, Hiden, a „csodakapus“, nem kíván többé a WAC színeiben futballozni és valószínű, hogy a párisi Racing Club tagjai sorába lép.

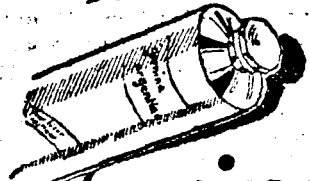
O Tizenötmillió lej — egy kapusért. Londonból jelentik: Az előkelő Chelsea újabb játékosvásárlásával hallatt magáról. Knighton menedzser egy skót kapust: Jack Jacksont olyan árért vásárolta meg, amelyet kapusért eddig senki sem fizetett. Jackson 25.000 fontba, azaz közel 15 millió lejbe került a Chelsea-nak.

O Román—török tennismérkőzés kezdődik ma Konstantinápolyban. Bucurestiből jelentik: Botez és Schmiedt tegnap repülőgépen Konstantinápolyba utaztak, ahol mint Románia képviselői, török—román Davis Cup-rednszerű nemzetközi mérkőzést játszanak. Botez és Schmiedt valószínűleg könnyen fogják nyerni a nemzetközi versenyt.

A férfi előkelőséget hajviselete adja meg. A modern férfi külsejére hajviselete jellemző. Sportférjak, valamint a dolgozók tömegei egyaránt

„GOMINA ARGENTINE“-t kérnek, miután ez tökéletes és elegánsan lesimítja a haját. Nem engedi a port lerakódni, fényessé teszi a haját, anélkül, hogy azt beszirozná. A modern életkódra, használatja mindenki.

Gomina Argentine

O A Tour de Hongrie harmadik napja. Budapestről jelentik: A Tour de Hongrie verseny harmadik napján a következő eredmény alakult ki: Merlin (olasz), Servadei (olasz), Valetti (olasz), Tach, Fetter, Orkán. A három nap összesített eredménye: Stetter, Servadei, Martin, Nemes, Orkán. A nemzetek versenyének összesített eredménye: Olaszország, Magyarország B. csapata, Magyarország A. csapata.

O A TAC veresége. Jelentettük, hogy a TAC Versecen 4:0 arányban vert rá a Dusán Siliú csapatára. A második meccset a temesvári együttes a városi válogatott ellen játszotta le és 5:3 arányú vereséget szenvedett.

O AZ UDR a jövőben nem játszik a Temesvár-kerületi bajnokságért. A resicai együttes a jövőben nem a Temesvár-kerületi bajnokságért fog küzdeni, hanem a resicai disztrikt bajnokságában vesz részt.

O Oravetz László Kolozsvárott. A kiváló tudású aradi játékvezető fogja a vasárnap Kolozsvárott lebonyolításra kerülő Universitatea—NAC nemzeti bajnoki meccset vezetni.

O Magyarországi vendég Nagvvaradon. A Törökvis a magyarországi GyTE csapatát látja vendégül. A gyulai együttes valószínűleg hétfőn a NAC-játékosokkal megerősített Testvériséggel veszi fel a küzdelmet.

O Dobay távozik a Ripensiből. Az egyik brassói napilap bucaresti-i hírforrásból írja, hogy Dobay, a temesvári Ripensia válogatott játékosa, szerződésbontást kér, miután a temesvári profiklub nem fizeti pontosan a járandóságát. Dobay sérelmével a központhoz fordult.

O Magyar atléta-invázió Londonban. Az idei angol atlétikai bajnokságokon Madarász, Zsufka, Balogh, Bódosi és Genersich Gabriella vesznek részt.

Vojnovich Géza a budapesti Nemzeti Színház új kormánybiztosa

Budapestről jelentik: Hóman Bálint kultuszminiszter előterjesztésére Vojnovich Gézát ma kinevezték a Nemzeti Színház kormánybiztosává. Vojnovich már át is vette a színház vezetését és

megkezdte a tanácskozásokat Wlassits kultuszminiszteri államtitkárral a szerződtek és a költségvetés keretében rendelkezésre álló összegekre vonatkozólag.

TARKA ESEMÉNYEK HARISNYA NÉLKÜL!

Érdekes divatot kreált esküvőjén egy előkelő angol hölgy, Lady Warwertree fogadott leánya. A fiatal hölgy, aki egy ügyvédhez ment feleségül, gyönyörű menyasszonyi ruhában jelent meg a templomban — harisna nélkül. A vendégek csodálkozására megjegyezte, hogy ilyen meleg időben fölösleges a harisnya. A pap nem vette észre, hogy a menyasszony lába nincs harisnyával leplezve. Utólag értesült erről, felháborodásának adott kifejezést és azt mondta, ha tudta volna, hogy a menyasszony meztelán jött a templomba, nem adta volna össze a fiatal párt.

Egyébként Amerikában már hetek óta festékek helyettesítik a harisnyát a divathölgyek. Háromféle színárnyalatú lábfejték van forgalomban. Sporthoz, sétához „napbarnított” színű festékek kenik be a lábukat, délutánra testszínre festik a lábát, estélyi ruhához pedig selymes színárnyalatot kennek rá, amely emlékeztet a selyemharisnyára.

FELESÉGGEL NEM BESZÉLNI: VÁLÓOK

A remnesi törvényszék ítéletében kimondta, hogy ha valaki nem beszél a feleségével, az válóok. Egy fiatalasszony perelte be férjét, hogy több, mint egy éven át nem beszélt vele. Egyszer összeveszték és a férj megfogadta, hogy soha többé nem beszél feleségével. Ígéretét meg is tartotta. Még háztartási ügyekben sem volt hajlandó vele tárgyalni. Ha az asszonynak pénzre volt szüksége, üres borítékot helyezett férje íróasztalára. A férj egy százfankost tett a borítékba és a szobaleánnyal kiküldte feleségének. A remnesi törvényszék kimondta, hogy bár a férj példásan gondoskodott feleségéről és társadalmi állásához méltó életmódot biztosított neki, mégis súlyos kötelességmúltságot követett el azzal, hogy egy szót sem szólt hozzá és ezzel lehetetlenné tette a házasságot. Az érdekes ítélet hatása alatt egy párisi nő színén pert indított férje ellen, aki ugyancsak hosszú idő óta nem beszélt vele.

EMBERGYEREK ÉS CSIMPÁNZGYEREK

Körülbelül egy évvel ezelőtt megírtuk, hogy dr. V. N. Kellogg, az indianai egyetem pszichológiai tanára elhatározta, hogy egy csimpánz-kölyköt együtt fog felnevelni kisfiával. Az érdekes kísérlet most ért véget és Kellogg professzor a napokban beszámolt eredményeiről. Gua, a csimpánz-kölyök hét és fél hónapos volt, amikor magukhoz vették és tíz hónapos kisfiúkkal, Donalddal együtt kezdték nevelni. Az embergyerek és csimpánzgyerek teljesen egyforma körülmények között élt. Kelloggék egyformán öltöztették őket, egyforma táplálékot adtak nekik, együtt tologatták őket a gyermekkosziban, közös játékokkal szórakoztatták őket, éjszaka egyforma színű pizsamában egymás mellett áhó két ágyban aludtak. Az első hónapokban megdöbbentő eredményre vezetett a kísérlet. Megállapították, hogy a majom sokkal intelligensebb, mint a gyermekük. Felfokozhatósága gyorsabb volt, amit megmutattak neki, hamarabb tanulta meg, élénkebb volt, ügyesebb és nevelhetőbb. Addig tartott ez, amíg Gua tizenhat hónapos lett. Ettől kezdve a csimpánz fejlődése megállt, az embergyerek viszont gyorsan kezdett tovább fejlődni. Együttéltek első hónapjaiban ugyiszólván alig lehetett különbséget tenni magaviseletükben. A csimpánz-kölyök úgy viselkedett, mint Donaldka és épp úgy megértette mindazt, amit a szülők neki mondtak. Amikor Donald beszélni kezdett, a majom láthatóan megdöbbent, nem tudta utánozni kis barátját, szinte félni kezdett tőle és elhidegült a csecsemőtől.

A SVÉD KIRÁLY DÉDAPA LETT ÉS KIBÉKÜLT UNOKÁJÁVAL

A svéd udvari életnek nagy eseménye van: Gusztáv svéd király kibékült unokájával, Lennart herceggel, aki tavaly lemondott rangjáról és feleségül vette a polgári származású Karin kisasszonyt. A családi esemény adta meg a keretet ehhez a kibéküléshez: a svéd király 75. születésnapja és Lennart herceg gyermekének keresztelése. Ot hét-tel ezelőtt született az ifjú pár leánygyermek, de az eseményt titokban tartották. Amikor a király megtudta, hogy dédapa lett, elhatározta, hogy kibékül unokájával, Unokájának „Bernadotte ur-

Látogatás a világ legkülönösebb temetőjében

Aranybefűs márványobeliszkek a kedvenc kutyuskák sírhantjai mellett — Ahoba IV. Károly koronázási lovát eltemették.

Vöslau, 1933. június végén.
(COPYRIGHT.)

Azt kérdezi tőlem valaki a napokban: tudom-e azt, hogy Vöslauban, amelyről eddig csak azt tudtam, hogy itt van a világ legnagyobb és legjobban ápolott strandfürdője, évekkel ezelőtt egy állatbarát külön temetőt létesített elhalt kutyák és egyéb állatok számára. Sok mindenről hallottam már, de emberek által állatok számára létesített temetőről még hozzám sem érkezett el híradás. Kíváncsi voltam erre a temetőre. Autómn mentünk ki Vöslaubába, ahol bizony a rendőr sem tudott utbaigazítani bennünket a különös temetőhöz. A városházára mentem fel, itt már többet tudtak. Mondták: a város határában tényleg létezik az állattemető, egész Ausztria területéről ide hozzák el kedvenc kutyáikat és macskáikat azok, akik maradandó módon kívánják megjelölni elhunyt állataik temetkezési helyét. A temetőhöz a területet a város ingyen adta az állatbarátok egyesületének, amely külön alkalmazottat tart a temető és a sírok gondozására.

Páratlanul szép uton, a világhírű strandfürdő mellett, a környező hegyek aljában szaladunk az állattemető felé. A Rax tetején és a Schneebergen még hó csillog a meleg júniusi napsugárban, tarka virágok nyílnak a réten és a dombok oldalain zöld szőlővesszők integetnek felénk. Kint a határban barátságos ház előtt állunk meg, itt lakik a gondnok, akinek még telefonja is van. Ő most nincs idehaza, helyette a felesége kalauzol bennünket a temetőhöz. Vasráccsal körülvett kis terület az, a kerítés mellett szép sorjában következnek egymás mellé a sorok. Apró hantok, mindegyik mögött márványoszlop, a következő felirással:

„Elhagyta bennünket, édes

M A U S I

Nyugodjál békében!”

mondja az egyik sírfelirat, a másikon pedig ez áll:

„Spénitzer Maria és Gyula

örökké siratják egyetlen

felejtethetetlen barátjukat

P U T Z I K Á T.”

Megható sírfeliratok vesznek búcsút a drága Zozótól. Flockitól és találunk még sírhantokat, amelyek alatt kedvenc angora-macskák nyugszanak.

Meséli a gondnok felesége:

— Leginkább kutyákat temettek el ide, macska mindössze három nyugszik az állattemetőben. Rajtuk kívül mindössze egy kanári madarat hantoltak el három évvel ezelőtt. Ezt egy gyászborult özvegy hozta el Linzből. A temetés persze minden szertartás nélkül történt meg, előbb azonban állatorvosi engedélyt kellett a hulla elszállításához és az elföldeléshez egyaránt.

— Nagyobb állat mindössze egy nyugszik az állattemetőben, de ennek nincsen sírfelirata. A monarchia összeomlása után történt, hogy Badenben IV. Károly szürke ménjét, amelyen a monarchia utolsó ura Budán a koronázó esküt letette, agyonlőtték. Azért, hogy más halandó ne ülhesen soha erre a lóra. A ló tetemét kihozták ide, itt földelték el és orgonabokrokat ültettek a hantjára. De emlékkő nem került oda. Ehhez a sírhoz még nem érkezett látogató, a kíváncsiaknak szoktuk csak a helyet megmutatni.

És már vezet is a „temető” sarkába, ahol dombnak is beillő hantban buja réti virágok illatoznak és elvirágozott orgonabokrok ágain most érik a tavasz virágának bogycója.

„lakásán volt a keresztelő és erre elment a király, valamint a trónörökös, „Bernadotte ur” apja. A király szép ajándékot vitt és megcsókolta a kisgyermeket, aki a Bridget nevet kapta. Rangját természetesen nem kapja vissza Bernadotte ur,

A linzi kanári sírját hiába keressük, nem találjuk sehol, pedig érdekes lenne felkutatni. A gvszba borult özvegyasszony szivarokatulya nagyságu faragott koporsóban hozta el ide a Hanzika kihült tetemét, de sírkőről már nem gondoskodott. És azóta se volt itt. Ugy látszik, megvigasztalódott már...
Paál Jób.

DIVAT KÖZLÖNY

A kosztüm

az a ruhadarab, ami nemcsak divat, hanem praktikus is.

Idén legtöbbször sötétszürke, drap, kék és az örökfekete a színik.

A széles reverti és még szélesebb kitömmött vállu ugynevezett férfias kabátka minden híresztelés dacára egyelőre még nem nadrág, hanem a mai divatot annyira jellemző berakott szoknya készül. A szoknyákhoz bekötös blous esetén egy teljesen különálló, stierzelt „pass-rész” hordható, amit övszerűen a derékra gombolnak. A kosztümöknél a blousok mindég ellentétes színű flanusból vagy vékony jerseyből készülnek.

Miután a szeszélyes tavasz (kissé hideg) időjárás valószínűleg hirtelen fog a nyárba fordulni, aktuális, hogy utóbbi saison divatja iránt is érdeklődjünk, melyet főleg a vászon dominál. Utóbbiból többnyire kosztümök készülnek, melyek fazonjában nagy vonalváltást nem hoz a divat. Vezérelv az egyenes vertikál vonal s a még mindig széles váll.

Most már azonban nem vattázzák, hanem az ujj- és vállra külön elálló részt dolgoznak. A kabátok csipőig érők, elől két, vagy négy gombbal. A szoknyák teljesen simák. A hozzávaló blousok nem selyemből, hanem a már-már elfelejtett s most ismét divatba jött mintás batiztból és grenadinból kerülnek ki. Itt maga a duftig anyag is megkívánja a könnyökig érő, vagy rövidebb puffos ujjat.

Ugyanebből a vászomból hozták ki a párisi divattervezők a háromnegyedes kabátokat. Utóbbiakat jellegzetesen (gallérral vagy anélkül) hátul bőre szabják. Ezeknél megint a praktikussággal találkozunk, mert a háromnegyedes kabátok minden egyes ruhadarabhoz viselhetők. Délelőttre a szoknyabloushoz angolosan nyersszínű fonott spárga-övvel (egy kis rossz májúsággal lehetne mondani „ruhaszáritó kötéllal.”) Délutánra színes vászonruhához, (akár tavalyihoz is), estére pedig kisebb imprimé ruhákhoz.

Hogy a vászon teljesen uralja az idei divatot: abból vannak a steppelt kis angol kalapok és a ridikulok is. Tehát nem kell olyan sok a nyári garderobe kiállításához, csak fő az izlés és a jó összeállítás.

Ugy látszik, kezd a divat alkalmazkodni a mai szerény budgethez.

Singer Klára.

Tovább élt majd új polgári életét, amelynek különben van már némi hagyománya a Bernadotte dinasztiában, tekintettel arra, hogy a király öse a francia Bernadotte tábornok mint parasztlány kezdte pályafutását a francia forradalomban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Segítséget nyújt az aradi Mezőgazdasági Kamara a jégvihar által sújtott gazdáknak

Németságon a jég ezerkétszáz hold területet tett tönkre — Riadalom a Maros völgyében — A Mezőgazdasági Kamara igazgatójának nyilatkozata

Julius 10-én kezdődnek az aratási munkálatok

Arad megye gazdatársadalma az aratás előtti napok izgalmas óráit éli. Az előző hetek kedvezőtlen időjárása fokozott aggodalommal tölti el a gazdákat, akik izgatottan hallgatják a rádió speakere által bementett időprognózist és a napilapokban és minden szenzációnál fontosabb számokra, hogy mit mond a hír-rovat elején a vastag betűkből szedett időjósolat.

Az aratási kilátásokról, a vidék hangulatáról beszélgetést folytattunk Popescu Miklóssal, az aradi Mezőgazdasági Kamara igazgatójával, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Kint jártam Németságon, ahol tudvalevőleg az elmúlt napokban nagy jégeső pusztított, amely jelentős károkat okozott az ottani gazdáknak. A szerencsétlenségben talán még az a szerencse, hogy a jégeső a falu Vinga felé eső részén vonult végig, míg a buzavetések zöme az ellenkező oldalon fekszik.

Németságon a jégeső mintegy ezerkétszáz holdnyi területen tette tönkre a termést és a kukoricán kívül ezen a részen az összes gabonaneműeket elpusztította.

A lakosságnak itt azt a tanácsot adtam, hogy arassák le így, zölden ezeket a tönkretett kalászatokat, hogy legalább a szalmát mentse meg ily módon. A gazdák a kár ellensúlyozására korán érő tengerit vetnének el, amely esetleg még beválik és amellyel a Mezőgazdasági Kamara sietne a megszorult gazdák segítségére. Nagy a pusztítás a szőlőkben is. A Mezőgazdasági Kamara a szőlősgazdáknak is segítségére kíván sietni és ezért annak ellenére, hogy ez a vidék már felvette a neki járó rézgalic-mennyiséget, a kamara az eddigi redukált áron bocsát újabb rézgalicot a szőlősgazdák rendelkezésére. Aggodalommal kísérjük egyébként azt a jelenséget, hogy

a szőlőkben a kedvezőtlen időjárás következtében felüti a fejét a peronoszpora és a cochilis.

A szőlőn is csak a száraz idő segíthetne, mert csak ebben az esetben érvényesülhetne a permetezés hatása.

— Jellemző egyébként a vidéken uralkodó hangulatra, hogy a napokban több községből is jelentés érkezett a Mezőgazdasági Kamara felé arról, hogy a földeken egy új fajta, veszedelmes bogár tünt fel, amely tönkreteszi a buzakalászatokat.

Ez a hír ugyszólván az egész Maros-völgyében riadalmat keltett. Az új fajta bogárról többek között jelentés érkezett Konopról és Berzováról is, ahova magam is kiszálltam. Itt azután megállapítottam, hogy tévedésről van szó. A buzaföldeken valóban mutattak a gazdák olyan kalászatokat, amelyeknek alsó részén hiányoztak a buzaszemek és a hüvelyek őrösen állottak. Ez a jelenség meglehetősen gyakran előfordul, főleg ha olyan az idő, mint amilyen az idej tavasszal és a nyáron volt. A „veszedelmes” bogarat természetesen nem találtuk meg. Ezt csak az egyik idős gazda látta, aki azt hitte, hogy a kalász alsó hüvelyének terméketlenségét ez a bogár okozta. A falvak lakosságának körében egyébként a hír olyan formában terjedt el, hogy a bogár csak éjszaka mutatkozik. Jellemző tünet, hogy ez a hír napokon át izgalomban tartotta a Maros-völgye lakosságát.

— Az aratási munkálatok — ha kedvező időjárást kapunk — hétfőhöz egy hétre, tehát e hó 10-én veszik kezdetüket. Az őszi árpa aratása ugyan már most hétfőn megkezdődik, de a buza aratásával még leg-

alább egy hétig várni kell. Az idén a buzában nem mutatkozik a rozsdá, amit főleg a hűvös időjárásnak köszönhetünk. Ha az időjárás nem változik, akkor az elmúlt év legnagyobb veszélyétől, a rozsdától is megmenekülünk és rövidesen piacra kerül az új buza, amelynek értékesítése a gazdák számára természetesen a problémák újabb sorozatát nyitja meg.

Az importkontingentálás új rendszere megkönnyíti a kereskedelmet

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai száma közli az import-kontingentálásra vonatkozó jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv szerint a Banca Nationala keretén belül megalakul a legfőbb deviza és kontingentálási bizottság, amely megfelelő rendelkezéseket léptet életbe a kivitel és a devizaforgalommal kapcsolatosan és megteszi a szükséges intézkedéseket az export lehetőségének feljavítása érdekében.

A kereskedelmi minisztérium felhatalmazást nyert, hogy azokkal az államokkal szemben, amelyek román árut importálnak, eltekinthessen a kontingentálási rendszertől és a kivitel szabaddá tehesse, azonban biztosítsa a devizakompenciációt. Az olyan államokból való import, amelyek a román árucikkeket magas vámmal sújtják, külön 50 százalékkal magasabb vámmal korlátozandó. Az így származó rendkívüli bevételből alap létesítendő a mezőgazdasági kivitel elősegítésére. A jegyzőkönyv egyébként újabb 300 árucikkre terjesztette ki a kontingentálási rendszert, amelybe eddig csak 90 cikk tartozott. A Romániába importált árucikkeknek ma már 80 százaléka esik kontingentálás alá. A pénzügyminisztérium a minisztertanács felhatalmazása alapján megállapítja a beviteli engedélyekre felszámítandó illetékeket, amelyek proporcionalisak lesznek a vámilletékekkel és 4 ezreléktől 100 százalékgig fognak terjedni.

— A kőszappan és rézkénpor házi készítését ismereti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikket közöl még a takarékos szőlőpermetezésről, a káli, forniai paizstetű nyári irtásáról, a gyümölcs ritkításáról, szedéséről és csomagolásáról, a kiültetett szőlőoltványok kezeléséről, a lótetű irtásáról, a róza öszes fontosabb betegségéről, a sárgadinnye nyéséséről, az esős időben való permetezésről stb. A dusan illusztrált két lapból egy alkalommal a lapra való hivatkozással a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi ut 51., IV. em. 5.) díjmentesen küldi meg a kívánt számot.

— Egy volt aradi banktisztviselő karrierje. A magyar pénzügyminiszter rendeletére Budapest felállították a Közérdekeltségű Felügyelő Hatóságát, amelynek hatáskörébe az összes részvénytársaságokra, szövetkezetekre, társaságokra, közüzemekre és közérdekeltségű üzemekre kiterjed. A vállalat élére Sztamoray János kormányfőtanácsost, a Nemzeti Hitelintézet vezérigazgatóját nevezték ki. Ennek a kinevezésnek érdekes aradi vonatkozása van. Sztamoray János közigazdasági pályafutását Aradon kezdte. A bánáti születésű, egykori aradi banktisztviselő, az Arad megyei Takarékpénztárnak volt hosszú időn keresztül hivatalnok. Egyszerű tisztviselői sorból egészen főtisztviselőig küzdötte fel magát Sztamoray János, aki az Arad megyei Takarékpénztárnál viselt állását a Temesvári Első Takarékpénztár igazgatói állásával cserélte fel. Később igazgatója lett ugyanennek az intézetnek, majd felkerült a magyar fővárosba, ahol fényes karriert futott be.

— Az aradi Munkakamara a munkanélküliség leküzdéséért. Az aradi Munkakamara intéző bizottsága, Strengár-Dezsián Száva elnök vezetése mellett, tegnap este ülést tartott, amelyen a munkanélküliség problémájával foglalkozott. A Munkakamara leszögezte, hogy a negyven órás heti munkaidő bevezetését tartja célirányosnak, amely rendszer bevezetésével, szerinte sok állástalan nyerhetne munkaalkalmat. Az aradi Munkakamara különben nagy érdeklődéssel várja az aradi Kereskedelmi és Iparkamarának választát arra az előterjesztésre, amelyet az üzleti és irodai záróórák ügyében a kamarához intézett. A Munkakamara az irodai munkaidő beosztásának oly megoldását hozza javaslatba, hogy az egy-nuzamban hét órán keresztül tartson.

— Aradi birtokcsere. Az aradi Széchenyi-malom R. T. eladott a Bul. Reg. Ferdinand-ban egy 132 négyszögöles ház helyet 198.000 lejért dr. Frint Sándor és neje. — Macsán Miklós és neje eladták a Str. Rahovei 186. sz. házat 120.000 lejért Stengl Mártonnak. — Donát Árpád és neje eladták a Str. C. Popescu 9. sz. ház fele jutalékát 100.000 lejért Donát Virgil és neje. — Czukor Aurélián eladta a Str. Mocioni 15. sz. házat 675.000 lejért Calnicea Stelinának. — A Bánáti Bankkegyesület R. T. eladta a volt Hajó-uccai volt Gábor András-féle házat 60.000 lejért Serbán Demeter és neje. — Jugu Constantin eladta a Str. Solii 22. sz. 103 négyszögöles telket 120.000 lejért Tátrav Athanas és neje. — Hunyady József eladta az óvár-téri, 221 és 211 négyszögöles két telket 65.000 lejért Tritthaler Ferencnek.

NYILTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Felkérem Arad összes kereskedőit, hogy azt az egyéni, ki részemre tudtomon kívül gyűjteni jár, széhámosságért az első rendőrnek átadni. HIRSCHFELD MÓR.

Gyógyszertári hír!

Molnár László

aradi gyógyszerész átvette a Danciu-féle Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér), dr. Kabebó rendelőjével szemben lévő gyógyszertár vezetését. 2396

Cukorbetegek figyelmébe!

A vízelet cukor-tartalmának a legpontosabb módszerrel, polári-méterrel való mennyiséges meghatározását, valamint acetonsav kimutatását július hó 1-től kezdődőleg 100 lejért eszközöljük.

Dr. MAGER és KALLÓS
orvos-kémiai bakteriologiai laboratoriuma,
Arad, Simay-fürdő épület.

Hercog Vilmos

szállítási vállalatát Bul. Reg. Ferdinand v. Boros Bóni-tér 38. sz. a 61 S'r. Muresianu (Nádor-u. 7-9. sz. alá helyezte át.

Dr. KÖVES LÁSZLÓ, BRAUN ARNOLDNÉ és KÖVES JENŐ fájdalomtól összetört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett édesanyjuk, a legjobb nagyanya és testvér

Özv. Dr. Klein Béláné

szül. BÖHM CECILIA

1933. június 29-én rövid szenvedés után elhunyt. Temetése június 30-án d. u. 2 órakor ment végbe a gyoroki gyászházból.

Emléke örökké élni fog szívünkben!
Sik Böske menyje, Braun Arnold-veje, Köves Éva, Braun Olga unokái, Böhm Lajos, Klein Adolfné, Böhm Sándor, Politzer Samuné, Benkő Viktorné testvérei. 2409

Rádió műsor

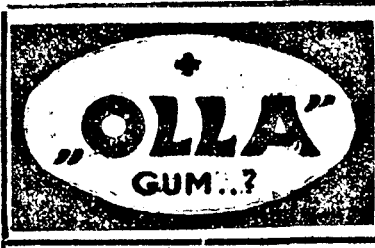
— Romániai társadalmi —

VASÁRNAP, JULIUS 2.

Bucuresti. 12: Délelőtti zene 13: Vegyes gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: Marcu-zenekar. 19.15: Marcu-zenekar. 21: Bizet: A gyöngyhálszok, 3 felv. opera a Studióból. — Budapest I. 10.15: Hírek. 12.15: Evangélius Isténtisztelet. 3: Columbia gramofonlemezek. 4.45: Kurina Simi és cigányzenekara. 5.50: „Mentsük meg népviseletünket.” Glatz Oszkár előadása. 6.20: Mándits szalonzenekar az Angol-parkból. 7: Az Országos Magyar Dalszövetség dalostünete a Millenáris-nályán. 8.30: Keringők és baletttrészetek. Zenekari hangverseny. 9.45: „Erdély mosolya és könnye”. Kénász Rózsa és Molnár Imr. dr. előadástje. Zongorán kísér Polgár Tibor. 11: Berend Andre szakon- és jazz-zenekara a Dunakorról. 12.15: aradi Farsang. Zongoror és cigányzenekara a Bodó-kávéházból. — Budapest II. 4-445: Odeon-Parlophon gramofonlemezek. — Bécs. 9.30: Gramofon. 13.10: A szimfónikusok hangversenye. 14.30: Ujj Béla zeneszerző műveiből. Rádiózenekar. 16.25: A bleibergi bányászdalegylet ötvenéves fennállásának ünnepe Helyszíni közvetítés az Antal-tárnából. 18: Rádiózenekar. 21: Offenbach: Orfeusz a pokolban című operettje. Könnyű zene a Krantz-Ambassadornál. Lehar-teremből. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Népdalok. 13.05: Gramofon. 16: Cigányzene 17: Gramofon. 17.30: Énekkar délszláv dalokat ad elő. 18: Gramofon. 20: Hegedűverseny. 21.20: Nikolics Sándor szaxofon és Böhm Emánuel xylofonművész hangversenye. 22: Popovics Vladeta operaáriákat énekel. 22.45: Rádiózenekar. 23.30: Cigányzene. — Kassa. Szlovák népdalok lemezek. 18.45: Tambura-zenekar. 19.45: Gramofon. — Leipzig. 7: Torna Hamburgi kikötői zene. 12.30: Bach-kantate. 13: Déli zene. 16.30: Könnyű és tánczene. 18.30: Karének. 19.30: A szász trombitások hangversenye Plauenből. 23: Éjjeli tánczene. — Milano. 13.30: Könnyű zene. 14.30: Rádiózenekar. 17.30: Könnyű zene. 19.15: Gramofon. — Pozsony. 9.45: Gramofon. 11.15: A 39. gyalogezred hangversenye. 13.05: Déli zene. 17: Pöstyéni fürdőzenekar. 18.45: Gramofon. 19.10: Schrammlzene. — Prága. 8: Karisbadi fürdőzene. 10.30: Gramofon. 10.35: Vecstomo cselóművész játéka. 12: Teplitz-Schönau fürdőzenekara. 17: A kiadói bányászzenekar és a kölni Kmoch-zenekar hangversenye. 18.30: Gramofon. 20: Harmonika-négyes. — Róma. 18: Rádiózenekar. — Svájc. Aleman adó. 18: Grinzingi dalok. 18.30: Szerb lakodalom, előadás gramofonon. 21.30: Rádiózenekar. 22.40: Rádiózenekar, régi táncok, majd új táncok lemezek. — Varsó. 13.15: Szimfónikus hangverseny. 15.20: Gramofon. 16.05: Karének. 16.30: Jasinski zongoraművész játéka. 17.30: Prywman-Kiszycer énekesnő dalokat és áriákat ad elő. 18.15: Népszerű lengyel zene. 19: Gramofon. 20: Szimfónikus hangverseny. 21.05: Régi és újabb táncok. — Milano. 18.10: Vegyes zene. 20: Időjelzés, utána hírek, gramofon. 20.40: Gramofon. 21: Beszélőújság, gramofon. 22: Berlioz: Faust elkárhozása. — Pozsony. 12.05: Gramofon. 16.50: Délutáni zene. 18.55: A bécsi fiharmonikusok hangversenye. — Prága. 7: Zene és ének. 12: Gramofon. 13.05: Gramofon. 14.40: Gramofon. 19.10: Gramofon. 21.25: Horzsmann zongoraművész. 23.30: Görög zongoradarabok két zongorán. — Róma. 18.30: Ének- és zenekari verseny. 21: Gramofon. 21.30: Landisa szopránénekesnő estje. 21.45: Berlioz: Faust elkárhozása. Közvetítés Vichyből. — Svájc. Aleman adó. 18.30: Erdőről mezőről szóló lemezek. 19: Moziorgona lemezek. 20.05: Gramofon. 21: Rádiózenekar. 22.10: Merényket a színházban, hangjáték. — Varsó. 16.50: Gramofon. 17: A posnani szimfónikusok népszerű sangversenye. 18.15: Gramofon. 18.30: Niedzielski zongoraművész játéka. 19.35: Gramofon. 23: Tánczene.

KEDD, JULIUS 4.

Bucuresti. 13: Vegyes gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 17: Mocol-zenekar. 19.15: Mocol-zenekar. 21: Dumitrescu Aura énekel. 21.20: Rádiózenekar. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon-Parlophon gramofonlemezek. 10.45: Hírek. 11: I. Vas Gereben vidám írsaiból. 2. Tíz perc bélyeggyűjtés (Felolvasás.) Közben Odeon-Parlophon gramofonlemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Christófar LMÁ énekel, Pártos Erzsébet hegedű. 1.30: M. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. 12.15: aradi Farkas Sándor és cigányzenekara a Bodó-kávéházból. — Budapest II. 4-445: Odeon-Parlophon gramofonlemezek. — Bécs. 9.30: Gramofon. 13.10: A szimfónikusok hangversenye. 14.30: Ujj Béla zeneszerző műveiből. Rádiózenekar. 16.25: A bleibergi bányászdalegylet ötvenéves fennállásának ünnepe, Helyszíni közvetítés az Antal-tárnából. 18: Rádiózenekar. 21: Offenbach: Orfeusz a pokolban című operettje. Majd: Könnyű zene a Krantz-Ambassadornál. Lehar-teremből. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Népdalok. 13.05: Gramofon. 16: Cigányzene. 17: Gramofon. 17.30: Énekkar délszláv dalokat ad elő. 18: Gramofon. 20: Hegedűverseny. 21.20: Nikolics Sándor szaxofon és Böhm Emánuel xylofonművész hangversenye. 22: Popovics Vladeta

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne végy utánzatokat!

1845

Autóárverés.

Folyó hó 5-én, szerdán délután négy órakor a Calea Aurel Visiou 121-123. szám alatt Dr. Eugen Beles közjegyző közbenjöttével, később adások teretere és veszélyére nyilvános árverés lesz tartva. Árverésre kerülnek különböző Buick, Steyer, Austro-Daimler, Opel stb. személy és teherautók. Bővebb felvilágosításokat Dr. Eugen Beles közjegyzői irodája nyújt ahol az árverési feltételek is betekinthetőek. 330

A nyár már nem hoz gondot, régi ruhámat **Hospodar**-hoz küldöm át- festeni, vegyilog tisztítani, Strada V. Stroescu 13. (volt Teley-uca.)

Manometer

és mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom. Kérjen ajánlatot. 2331

Gáspár műszerész Arad

operaáriákat énekel. 22.45: Rádiózenekar. 23.30: Cigányzene. — Kassa. 18: Szlovák népdalok lemezek. 18.45: Tambura-zenekar. 19.45: Gramofon. — Leipzig. 7: Torna. Hamburgi kikötői zene. 12.30: Bach-kantate. 13: Déli zene. 16.30: Könnyű és tánczene. 19.30: A szász trombitások hangversenye. Plauenből. — Milano. 13.30: Könnyű zene. 14.30: Rádiózenekar. 17.30: Könnyű zene. 19.15: Gramofon. — Pozsony. 9.45: Gramofon. 11.15: A 39. gyalogezred hangversenye. 13.05: Déli zene. 17: Pöstyéni fürdőzenekar. 18.45: Gramofon. 19.10: Schrammlzene. — Prága. 8: Karisbadi fürdőzene. 10.30: Gramofon. 10.35: Vecstomo cselóművész játéka. 12: Teplitz-Schönau fürdőzenekara. 17: A kiadói bányászzenekar és a kölni Kmoch-zenekar hangversenye. 18.30: Gramofon. 20: Harmonika-négyes. — Róma. 18: Rádiózenekar. 23: Tarka óra. — Svájc. Aleman adó. 18: Grinzingi dalok. 18.30: Szerb lakodalom, előadás gramofonon. 21.30: Rádiózenekar. 22.40: Rádiózenekar, régi táncok, majd új táncok. — Varsó. 13.15: Szimfónikus hangverseny. 15.20: Gramofon. 16.05: Karének. 16.30: Jasinski zongoraművész játéka. 17.30: Prywman-Kiszycer énekesnő dalokat és áriákat ad elő. 18.15: Népszerű lengyel zene. 19: Gramofon. 20: Szimfónikus hangverseny.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

HATSCHÉK

Ingatlanforg. irodája Str. Eminescu (Deák F.-u.) 2. l. em. (Lakás ugyanott).

Előnyös ingatlanajánlatok:

1. Központban kétemeletes, üzletekkel, részben parkettás, fürdőszobás lakásokkal (14 bérlemény) 320.000 hozam, 2.700.000.
2. Ugyanott emeletes, 4x3, részben parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 1x2, 2x1 szobás, 1.100.000.
3. Főtérre kétemeletes, 7 lakásos, modern, (2, 3 szobásak, parkettás, fürdőszobások) üzlettel, 2.400.000.
4. V. Apponyi-köruton emeletes, parkettás fürdőszobás lakásokkal, 1.850.000.
5. V. Deák Ferenc-uca közelében 3x3, 2x2 szobás, fürdőszobákkal, 3x2, 2x1 szobás jó hozam, 950.000.
6. V. Bathány-ucahoz közel emeletes, 1x4, 3x3 szobás, fürdőszobákkal, 2x1 szobás, 900.000.
7. Központ közelében üzletes ház 12 bérleménynel, nagy telekkel, csaknem telekárban, 525.000.
8. V. Magyar-uca táján 11 lakásos, részben parkettás, fürdőszobás, jó hozam, 750.000.
9. Vasúthoz közel 6x2, 8x1 szobás, jókárban, 84.000 hozam, áron alul 550.000.
10. Központban nagy gyári, vagy raktári célokra alkalmas, jó állapotban épületek, pincével, 325.000.
11. V. Szabadság-térhez közel emeletes, 2x3, 4x2 szobás, részben fürdőszobás, 650.000.
12. Jól jövedelmező vállalat felszereléssel, uri házzal, sok melléképülettel, 1000 öles gyümölcsös és veteményes kerttel, 400.000. Átvehető 150.000 készpénzzel.
13. Rendőrészek közelében üzletes ház, 1x4, 1x2, 1x1 szobás, részben fürdőszobás, 425.000. Átvehető banktelekkel.
14. Szerb templomhoz 1 percnnyire 1x2, 4x1 szobás, pincével, 230.000.
15. Zsigmondháza adómentes, új szoba konyhás, éléskamara, 200 öle gyümölcsös, 55.000.
16. Textilgyár táján adómentes, 3 szobás, 180 öles gyümölcsös, 32.000.
17. Aradon kb 6/2 kat hold prima szánté tanyával, 160.000.

Azonkívül ezvén magán- és üzletes házak 50.000-tól 5 millióig, valamint telkek, földek, stb. eladására vannak meg bízásaim. Megvételre keresek bankköcsönnel terhelt házakat és földeket megbízóim részére. Bankkönyvek (töként Csanádi és Bánáti) vételét és eladását közvetítem. Pénzköcsönt betáblázásra folyósítatok. 2393

LEGOLCSÓBB BEVASÁRLÁSI FORRÁS A „COMISIO” Hálósobák 8500 lejtől, ebédjők 6000 lejtől, ebédjők kredencek 1800, uti szobák, iroda berendezések, modern konyha kredenc 850, granitúrák 1000 lejtől, réz-ágyak, rugany és párna matracok, sodronyok, zongorák, 0-ás és 2-es kaszák, Singer varrógépek, vasgályok, valódi és belföldi perzsa szőnyegek, légszűrők, festmények, porcellánok, Ezüstöt, aranyat, brilliánt a legmagasabb napon veszünk készpénzért. — Zálogtárunk a legmagasabb árszereket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház felváltja. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” bizálet Bul. Reg. Maria 13. Dacia kávéház mellett.

Autó-árverés

Julius 5-én személy- és teherautókban Erre vonatkozólag figyelje Dr. Boles közjegyző ur mai lapunkban megjelenő hirdetését.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este **10 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LÉVELEZÉS.

NYARI ISMÉRTSÉGGET szeretnék kötni. Leveleket „Fiatal asszony” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

ALKALMAZÁS.

VIDÉKI ORVOS-HAZASPAR keres egy középkorú jótéző mindenest. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FRANCIABÓL, románból, számtanból, más tárgyakból ocsó, szakkereső előkészítés. Str. Mărășești 39.

MOSÁST-VASALÁST házban és házonkívül, kisegítő főzést vállalok. Gyermek mellé is elmennék, esetleg vidékre is. Cím v. Közép-ucca 22. 2382

DEUTSCH, rum. Erzieherin, erteilt auch Unterricht, sucht per sofort Stelle. Briefe unter „Angeneimes Heim, an die Administration dieses Blattes erbeten.” 2403

FREIE Nachmittage verfügend erteile Unterricht. Conversation französisch, deutsch, rumänisch Clavier. Adresse bitte in Administration des Blattes 2410

Kereskedő

Ingatlan garanciával közreműködő társnak ajánlok, vagy gyári lelakatot keres.

„Periódik” jelígre alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába 2412

LAKÁS.

NÉGYSZOBÁS, előszobás, összkomfortos lakás központi fűtéssel Bul. Dragalina 16 augusztus 1-ére kiadó. 2399

HAROMSZOBÁS erkélyes modern lakás augusztusra kiadó, Udvar parkirozva, v. Dobó-ucca 5. 2401

MODERN két szoba, előszoba, fürdőszobás lakás július 15-re vagy augusztus 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2404

SZÉP nagy butorozott szoba kiadó, Str. Cornel Popescu (v. Edelapacher-u.) 24. Ugyanott használt zseindely eladó. 2415

MODERN, teljesen tisztá 4 szobás lakás kiadó. V. Wesselyni-ucca 14. 2418

BELVÁROSBAN újonnan festett háromszobás modern uccai földszintes lakás, augusztus 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2421

Modern 5 szobás uccai balkonos lakás aug. 1-re kiadó
Bulv. Carol 60. 2417

Bulevardul Carol No. 70.
Modern erkélyes, négy szobás uccai, modern háromszobás udvari lakások bérbeadók. 2416

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobák fürdőszoba használatával, esetleg teljes ellátással kiadó a volt Szabadság-téren és közközházal szemben. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2483

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ALKALMI nagyméretű arany-nyomó prést és lemezolót keresünk „Cartonia” Oradea. Postafiók 56. 230

MALOM megvételre keres 21-es dupla hengert jó üzembépes állapotban. Dr. Sebestyén József ügyvéd, Ineu, Jud. Arad. 2369

ELADOK teljesen jókarban levő női ruhák, kabátok, cipők, stb. Megtekinthető d. u. 2-4. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2378

MASSZIV, szép, komplett ebédlő, világos háló, gyönyörű antik szalon, 3x4 jó gépszőnyeg, antik oszlopos óra, trümo, vitrin, antik poharak, vitrintárgyak, jég-szekrény, madrapárnák, szontakaró, konyhabutor, gázresó eladók. - Keresünk sürgősen megbízóinknak keleti és hazai perzsaszőnyeget, gépszőnyeget, modern ebédlőt, hálót, 12 szem, ezüstöt, ezüsttárgyakat. „ARS” bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 80, (Ortutay-palota)

FBHER amerikai **Csillanti tengert** veszek. Mennyiség és ár megjelöléssel ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

HASZNALT TEGLÁT vagy épületet lebontásra kersek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SÜRGŐSEN KERSEK perzsabundákat, 12 és 6 személyes ezüst evőeszközöket, perzsa és gyári szőnyeget minden méretben, ezüst gyertyatartókat, ezüst tálcákat, márkás festményeket, dísztárgyakat, antik és modern butordarabokat, komplett szobaberendezéseket stb. stb. SALGÓNE bizományi üzlet, Arad, Strada Horia I. Neuman-palota. 1000

Nyári ruhákat, kabátokat legszebben fest, tisztít, valamint gallérokat legolósobban fényez 513

KNAPP

v. Weitzer-u. 11. modernül berendezett vállalat v. Magyar-u. 10.

Az első nagy társasutazás Romániából július 24-én indul. Ezenkívül a Hamburg Amerika Linie S. A. R. november 1-ig hetenként egyszer további egyéni és csoportos utazásokat szervez a világkiállításra Chicagoba.

Kérjen prospektust és információt:

Hamburg—Amerika Linie S. A. R. képviselőtől
Künstler utazási irodától ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

T. vevőink figyelmébe!

A tűzifában beállított árumérséklet alapján tűzifa árunkat jelentékenyen leszállítottuk. Kitünő tisztelettel: 2298
Kneffel Károly és Fia
tűzifa, mész, cement, szén, fedélcserep és kátránypapír.

OKTATÁS.

FRANCIA okleveles tanár úr jutányosan órákat ad németül, angolul is. Esetleg fél napra is menne. Jelíge „Francia” az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2398

ÜZLETEK.

SAROK ÜZLETHELYISÉG belvárosban, eddig vendéglő, lakással, azonnalra kiadó. Válaszok „Előnyös” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába küldendők. 2365

Belvárosban igen forgalmas uccában bevezetett fűszerüzlethez 15—20 ezer lej készpénzzel rendelkező társat keresek. Címeket „Biztos megélhető” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

Fűszerüzlet

a központban más elfoglaltság miatt berendezéssel együtt sürgősen eladó. Ár napi árból 10 százalék engedménnyel. „Fűszer” jelígre alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2414

KÜLÖNFÉLEK.

LUCAI PADON ottmaradt szombatot, július 1-én délelőtt 3 drb könyv egy csomagban összekötve. Kérem a becsületes megajánlót jutalom ellenében adnia le az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2406

KIS MAGANHAZ, fürdőszobával, vízvezetékkel és gazdasági épülettel, eladó. Str. Dna Balasa (Demeter-u.) 186. 2400

ÜRES háztelket keresek megvételre a város központja közelében. Ajánlatok „T” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2381

Házsz

Ingatlanforgalmi iroda
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 20—22. sz.
Ocsó Ingatlanajánlati:

V Szabadság-térhez egészen közel masszív egyemeletes ház 1x4, 1x3, 1x2 szobás lakással, fürdőszobákkal, iparvállalat céljaira alkalmas világos pin cével, — mélyen leszállított árban — 550.000 lejért. Kizárólagos megbízás.

Ugyanott két uccára nyíló földszintes ház 4x2 és 1x1 szobás — részben fürdőszobás — lakással 325.000 lejért.

Legforgalmasabb lóutvonalon teljesen jókarban levő egyemeletes ház 10 lakással, 3 üzlettel, vízvezetékekkel. 900.000 L.

V Erzsébet királynő körúton gyemeletes adómentes ház 3 parkettás lakással, 900 000 lejért.

Ugyanott földszintes adómentes ház 4 lakással, 650 000 lejért.

Ugyanott 5 lakással, fürdőszobákkal, 1.200.000 lejért.

Ugyanott 2 drb. villa 4—4 szobás, fürdőszobás lakással, 380 és 420.000 lejért.

Fehér Kereszthez egészen közel 12 lakásos ház 350 négyzetméteres telekkel — telekértékben — 500 000 lejért.

Belvárosban magasföldszintes ház 4 szobás és 2 szobás, fürdőszobás lakással, 400 000 lejes, Victoria tkp.-i kölcsonnel terhelve, 500 000 lejért.

Kossuth-uccában 3 lakásos ház 300 négyzetméteres telekkel, 130.000 Bányai Tkp.-i kölcsonnel terhelve, 350.000 lejért.

Vasútállomás közelében jókarban levő bérház 1x2 és 5x1 szobás lakással, 100 ezer lej Csanádi Tkp.-i kölcsonnel terhelve, 320 000 lejért.

Ezenkívül a város minden részében bér-, magán-, üzletházak, adómentes villák és telkek.

Arad határában és a megyében 30—100—150 holdas birtokok 8—10—12.000 lejért holdanként eladók.

Pénzkölcsönöket I. helyi betáblázás mellett folyósítatok. 368

Eladó egy kis villa

egy szép egyholdas jótéző változtatott faju szőlővel a gyümölcsösével, nyaralásra kitünően megfelelő helyen, tiszta ózondus levegővel Baracka községben 625 sz. alatt. A villanyos megállótól két percrenyire, a vonatállomástól tíz percrenyire. 2370

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,
árban és szolgáltatásban vezet:

Szoba teljes ellátással személyenként

napi 12.— pengőért